

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Εκ του πρακτικού της υπ' αριθ. **12/30-7-2012**
 συνεδριάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου Νάουσας

Αριθμός απόφασης 274/2012

Περίληψη

Έκφραση γνώμης επί της ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ για την εγκατάσταση Αιολικού Πάρκου στο Βέρμιο ισχύος 522 mw (ΑΙΟΛΙΚΑ ΒΕΡΜΙΟΥ Ε.Ε.)

Στη Νάουσα και στο Δημοτικό κατάστημα, σήμερα 30^η του μηνός Ιουλίου 2012 ημέρα Δευτέρα και ώρα 19.00, συνήλθε σε τακτική δημόσια συνεδρίαση το Δημοτικό Συμβούλιο Νάουσας ύστερα από τη με αριθμ. πρωτ. 21.916/25-7-2012 έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου που επιδόθηκε σε όλα τα μέλη του Συμβουλίου και στον Δήμαρχο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87).

Διαπιστώθηκε ότι υπάρχει νόμιμη απαρτία, δεδομένου ότι σε σύνολο 33 μελών βρέθηκαν παρόντα 30 μέλη και ονομαστικά:

ΠΑΡΟΝΤΕΣ**Δημοτικοί Σύμβουλοι**

1. Παππός Χρήστος, Πρόεδρος	21. Ιωσηφίδου-Αποστόλου Παναΐλα (Ιλια)
2. Σέπκας Δημήτριος, Γραμματέας	22. Φουντούλης Γεώργιος
3. Ιτσκάρα - Θανασούλη Ευδοξία	23. Παπαθεοδώρου Γεώργιος
4. Αδαμίδης Πάυλος	24. Παρθενόπουλος Ιωάννης
5. Γκαρνέτας Ιωάννης	25. Τεληγιαννίδης Θεόφιλος
6. Τσαγκαλίδου - Τσεχελίδου Παρθένα	26. Υφαντίδης Αχιλλεύς
7. Λογδανίδης Ευστάθιος	27. Γώγος Βασίλειος
8. Βασιλείου Γεώργιος	28. Δάγγας Στέλλιος
9. Βαδόλας Εμμανουήλ	29. Καρτσιούνης Γεώργιος
10. Παπαδόπουλος Κων/νος	30. Λακηνάνος Αγγελάκης
11. Καρυδά – Μυλωνά Μαρία	
12. Ηλίας Γεώργιος	
13. Γιάντσης Γεώργιος	
14. Βράντσης Θωμάς	
15. Μαραντίδης Παναγιώτης	
16. Μπουρδάνος Αντώνιος	
17. Ράλλη Σοφία	
18. Χαλκιάς Γεώργιος	
19. Τζώρτζης Βασίλειος	
20. Δεληχρήστου - Τσίλη Ευαγγελία	

ΑΠΟΝΤΕΣ

1. Γιαννούλης Ιωάννης
2. Κελεσίδης Ιωάννης
3. Παπαϊωάννου Δημήτριος

οι οποίοι δεν προσήλθαν
 αν και νόμιμα κλήθηκαν

Ο κ. Δάγγας Στέλλιος αποχώρησε στο 2^ο θέμα

ΠΑΡΟΝΤΕΣ: Πρόεδροι Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων

1. Πασχούλας Βασίλειος	Τ.Κ. ΑΡΚΟΧΩΡΙΟΥ
2. Πρόιος Χρήστος	Τ.Κ. ΠΟΛΥΠΛΑΤΑΝΟΥ
3. Μωυσίδης Αναστάσιος	Τ.Κ. ΡΟΔΟΧΩΡΙΟΥ
4. Αλματζής Χρήστος	Τ.Κ. ΣΤΕΝΗΜΑΧΟΥ

ΑΠΟΝΤΕΣ: Πρόεδροι Δημοτικών / Τοπικών Κοινοτήτων

1. Τσουκαλάς Θωμάς	Δ.Κ. ΝΑΟΥΣΑΣ
2. Ανδριώτης Άγγελος	Δ.Κ. ΚΟΠΑΝΟΥ
3. Τομπουλίδου-Αλιτζανίδου Ζωγράφα (Φούλη)	Τ.Κ. ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ
4. Νησιώτη-Χατζηκαλλινίδου Πετρούλα	Τ.Κ. ΑΓΓΕΛΟΧΩΡΙΟΥ
5. Φανιάδης Θεόδωρος	Τ.Κ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΧΩΡΙΟΥ
6. Αντωνίου – Μάμαλη Μαρία	Τ.Κ. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ
7. Τσαλίλη-Θεοδωρίδου Χριστίνα	Τ.Κ. ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΟΥ
8. Τσαπακίδης Χαράλαμπος	Τ.Κ. ΜΑΡΙΝΑΣ
9. Διάκογλου Νικόλαος	Τ.Κ. ΜΟΝΟΣΠΙΤΩΝ
10. Γεωργιάδης Σταύρος	Τ.Κ. ΧΑΡΙΕΣΣΑΣ

Ο Δήμαρχος κ. Αναστάσιος Καραμπατζός προσκλήθηκε και παρίσταται στη συνεδρίαση.

Στη συνεδρίαση παρευρίσκεται και η κ. Αίγγου Ελισάβετ υπάλληλος του Δήμου για την τήρηση των πρακτικών.

Ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης και εισηγούμενος το **1^ο θέμα** της ημερήσιας διάταξης το λόγο έδωσε στον κ. Δήμαρχο, ο οποίος είπε:

Η αξιοποίηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) είναι στρατηγικός αναπτυξιακός στόχος του Δήμου Νάουσας. Στην κατεύθυνση αυτή συντάχθηκε τον Νοέμβριο του 2011 μελέτη για το Αιολικό Δυναμικό στο Όρος Βέρμιο, την οποία ανέθεσε ο Δήμος στο Α.Π.Θ. και παρουσιάστηκε στο Δημοτικό Συμβούλιο από τον καθηγητή κ. Καρακώστα. Επισημαίνεται ότι εθνικός στόχος είναι μέχρι το 2020 το 20% της ενέργειας της χώρας μας να προέρχεται από τις ΑΠΕ.

Η υποβληθείσα Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) αφορά τη δημιουργία του μεγαλύτερου Αιολικού Πάρκου στην Ευρώπη, από την εταιρεία «ΑΙΟΛΙΚΑ ΒΕΡΜΙΟΥ Ε.Ε.». Το έργο περιλαμβάνει την εγκατάσταση συνολικά 174 πυλώνων, ισχύος 522 MW, σε έκταση 95.000 στρεμμάτων που βρίσκεται στα όρια των Δήμων Νάουσας, Βέροιας και Πτολεμαΐδας, από τους οποίους **οι 77 εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Νάουσας.** Η επιλογή του Βερμίου για τη δημιουργία του εν λόγω Α/Π στηρίζεται στις δυνατότητες που προσφέρει για εύκολη σύνδεση με τις γραμμές υπερυψηλής τάσης της Δ.Ε.Η. Να σημειωθεί ότι, το Βέρμιο δεν αποτελεί περιοχή αιολικής προτεραιότητας, αλλά περιοχή αιολικής καταλληλότητας.

Η υλοποίηση αυτού του μεγάλου έργου στην περιοχή μας, επιβάλλει την υπεύθυνη και ολοκληρωμένη ανάλυση όλων των παραμέτρων που συνδέονται με αυτό και **ιδιαίτερα των επιπτώσεων που θα επιφέρει στο φυσικό περιβάλλον** (κατασκευές, διανοίξεις δρόμων κλπ.). Θεωρούμε ορθολογικό και δίκαιο να υπάρχει **ισοζύγιο στη χώρα**, όσον αφορά την κατανομή ενέργειας σε όλη την επικράτεια. Άλλωστε είναι γνωστό ότι η δυτική πλευρά του Βερμίου είναι επιβαρυνόμενη με τα λιγνιτοεργοστάσια της Πτολεμαΐδας.

Στην απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η οποία είναι γνωμοδοτική, πιστεύουμε ότι **το πρώτο κριτήριο** που έχουμε καθήκον να λάβουμε υπόψη μας, είναι αν όλες οι παρεμβάσεις και τα τεχνικά έργα είναι συμβατά με τους όρους και τις προϋποθέσεις προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, των οικοσυστημάτων και της αειφορίας στην περιοχή, αλλά και αν δεν έρχονται σε αντίθεση με τον αναπτυξιακό σχεδιασμό του Δήμου μας, συγκεκριμένα στην περιοχή των «3-5 Πηγαδιών»-«Ντορντόπολης», όπου σχεδιάζουμε την υλοποίηση του πιο σύγχρονου ορεινού τουριστικού και αθλητικού κέντρου της χώρας, ένα έργο που έχει ήδη ενταχθεί με απόφαση της αρμόδιας Διευρυγικής Επιτροπής στα έργα των Σ.Δ.Ι.Τ.

Μετά από εμπεριστατωμένη μελέτη όλων των τεχνικών και περιβαλλοντικών ζητημάτων που προκύπτουν από την υποβληθείσα ΜΠΕ καταλήξαμε στις πιο κάτω παρατηρήσεις.

Α. Παρατηρήσεις επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ):

Από τον έλεγχο της ΜΠΕ του Α/Π των 522 MW στο Βέρμιο, η οποία είναι ενιαία για ολόκληρο το Α/Π προκύπτουν μια σειρά από επισημάνσεις, ζητήματα και επιπτώσεις, τα οποία κρίνονται ανεπαρκή ως προς την επιστημονική και τεχνική τεκμηρίωσή τους, χωρίς την απαιτούμενη εμπεριστατωμένη ανάλυση και την απαραίτητη έρευνα-καταγραφή στο πεδίο. Πιο συγκεκριμένα στα μείζονα ζητήματα που εντοπίζονται στη ΜΠΕ και χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής είναι τα εξής:

1. Δεν γίνεται καμία αναφορά (στην παρ. 7.4.2.4) και δεν αποτυπώνεται (στο σχέδιο Μ10), συγκεκριμένα **Σημεία Ενδιαφέροντος της περιοχής μελέτης**, προκειμένου να γίνει έλεγχος των κριτηρίων ένταξης των Α/Π στο τοπίο, όπως αναφέρονται στο Παράρτημα IV του Ειδικού Χωροταξικού για τις ΑΠΕ (Ε.Χ. ΑΠΕ, ΚΥΑ 49828/08-ΦΕΚ 2464Β/3.12.2008. Τέτοια σημεία προφανώς είναι **η κορυφή του Χ-Κ των Πηγαδιών**, όπου υπάρχουν είτε συγκεκριμένα υφιστάμενα σημεία που θα έπρεπε να ελεγχθούν ως προς τις αποστάσεις, όπως η υφιστάμενη καφετέρια και π.χ. οι απολήξεις των αναβατήρων, είτε προτεινόμενα σημεία από το σχέδιο ανάπτυξης του Χ-Κ. Σε κάθε περίπτωση το ελάχιστο όριο των 1.000 μ. της πλησιέστερης Α/Γ (εκτός των άλλων κριτηρίων) θα πρέπει να ελέγχεται από το πλησιέστερο όριο των εκτάσεων που εντάσσονται στο σχέδιο ανάπτυξης του Χ-Κ 3-5 Πηγαδιών.

Η υφιστάμενη εγκεκριμένη ΠΠΕΑ (Α.Π. 133906/3172/ 24-11-2011 ΥΠΕΚΑ (ΑΔΑ 45700-Σ7Ξ) του σχεδίου ανάπτυξης του Χ-Κ και της περιοχής Ντορντόπολης, αν και είναι προφανής περίπτωση τουριστικής και ειδικής τουριστικής υποδομής, **δεν αναφέρεται σε κανένα σημείο της ΜΠΕ**. Αντιθέτως, ρητώς αναγράφεται και επαναλαμβάνεται στη ΜΠΕ (π.χ. σελ 275) ότι στην περιοχή δεν υπάρχουν τουριστικές υποδομές και ανθρωπογενείς δραστηριότητες, αναφορά η οποία δεν ευσταθεί καθώς το σχέδιο ανάπτυξης της περιοχής έχει λάβει θετική γνωμοδότηση επί της ΠΠΕΑ. Χαρακτηριστικά αναφέρεται στον πίνακα 7.4.2.3.6. της σελ. 387, ότι το Χ-Κ Πηγαδιών απέχει 1.500 μ. από το Α/Π, ενώ του Σελίου απέχει 1.300 μ., χωρίς να προσδιορίζονται το σημείο μέτρησης (προφανώς ο μελετητής θεωρεί τη βάση του Χ-Κ).

2. Η πρόσβαση στους χώρους του Α/Π από το ανατολικό Βέρμιο (Δ. Νάουσας και Βέροιας) εξετάστηκε ως εναλλακτική λύση, αλλά δεν είναι προτεινόμενη και επιλεγείσα λύση.

3. Το εσωτερικό δίκτυο οδοποιίας είναι στην πλειοψηφία του νέο, καθώς μόλις σε 45.500 μ. θα γίνουν έργα βελτίωσης και σε 104.500 μ. θα διανοιχτούν νέοι δρόμοι, πλάτους περί τα 6 μ. Ωστόσο, σε ότι αφορά τα 45.500 μ. υφιστάμενης οδοποιίας η οποία θα αναβαθμιστεί, ουσιαστικά δεν αποτελεί δρόμο με συγκεκριμένα γεωμετρικά χαρακτηριστικά και στοιχεία βάσης για κίνηση συμβατικών οχημάτων πόσο μάλλον για βαρέα οχήματα (πρόκειται για δρόμους κίνησης οχημάτων 4Χ4), συνεπώς οι εργασίες οδοποιίας θα είναι πρακτικά νέες. Μάλιστα, στα διοικητικά όρια του Δ. Νάουσας θα γίνουν μόνο νέες οδοποιίες.
4. Οι εργασίες οδοποιίας χαρακτηρίζονται ως δασικοί δρόμοι Γ' κατηγορίας (πλάτους ως 6 μ.), ωστόσο η εμπειρία από ανάλογα Α/Π (και στο Βέρμιο) αποδεικνύει ότι στην πραγματικότητα κατασκευάζονται δρόμοι Α' κατηγορίας, τουλάχιστον ως προς τη ζώνη κατάληψης εκατέρωθεν αυτών που ξεπερνά τα 10 μ., με τις εκσκαφές και επιχώσεις που γίνονται και την ανάγκη για διατήρηση μεγάλης καμπυλότητας, προκειμένου να δέχονται την κίνηση των βαρέων και μεγάλου μήκους φορτηγών μεταφοράς των Α/Γ. **Για το συγκεκριμένο ζήτημα απαιτείται η πλήρης ενημέρωση του αρμοδίου Δασαρχείου, αναφορικά με τα έργα οδοποιίας που προβλέπονται.**
5. Προβλέπεται στη μελέτη, οι εκσκαπτικές εργασίες να γίνουν:
- σε βραχώδη εδάφη: 715.907 κ.μ.
 - σε ημιβραχώδη εδάφη: 989.748 κ.μ.
 - σε γαιώδη εδάφη: 402.853 κ.μ.
 - συνολικά δηλαδή περίπου 2,1 εκατ. κ.μ.

Το τελικό πλεόνασμα υλικών εκσκαφής που δεν θα επαναχρησιμοποιηθεί για επιχώσεις σκαμμάτων, είναι 1.170.464 κ.μ.

Στην ΜΠΕ απλώς αναφέρεται ότι:

- τα γαιώδη προϊόντα εκσκαφής θα επαναχρησιμοποιηθούν για αναχλόαση εδαφών,
- τα ημιβραχώδη, μετά από κοσκίνιση, σε επανεπιχώσεις,
- τα βραχώδη, θα επαναχρησιμοποιηθούν εξ' ολοκλήρου για επιχώματα και υπόβαση οδοστρώσας μετά από επεξεργασία (θραύση),
- ενώ υπολείμματα γαιωδών και ημιβραχωδών θα διατεθούν σε άγονες εκτάσεις της ευρύτερης περιοχής. Οι ποσότητες είναι μεγάλες και απαιτείται στην ΜΠΕ να μην υποδεικνύονται κατ' αρχήν, έστω και ενδεικτικές, θέσεις αποθεσιοθαλάμων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν.

Στοιχεία όπως η όχληση από τη θραύση των βραχωδών και η καταστροφή των εδαφών από την ανεξέλεγκτη απόθεση πλεοναζόντων υλικών εκσκαφής, δεν αναφέρεται σε κανένα σημείο της μελέτης.

6. Δεν γίνεται καμία αναφορά στον τρόπο εκσκαφής των 715.907 κ.μ. βραχωδών εδαφών (χρήση σφυρών, εκρηκτικά κλπ) και στις ενδεχόμενες επιπτώσεις τους.

7. Δεν αναφέρονται οι ποσότητες θραυστού λατομείου που θα απαιτηθούν για τις οδοποιίες (αναφέρεται ότι θα όλες οι οδοποιίες θα είναι χωμάτινες με τελική στρώση από θραυστό λατομείου). Για τα 183.650 μ. οδοποιίας που προβλέπεται (οδοί πρόσβασης 33.650 μ., εσωτερική οδοποιία 150.000 μ.) για ενδεικτική στρώση 30 εκ., θα απαιτηθούν περισσότερα από 330.000 κ.μ. θραυστού λατομείου. Στην ΜΠΕ δεν αναφέρονται ούτε από πού θα προέλθουν τα υλικά, ούτε η επιβάρυνση που θα προκληθεί για τη μεταφορά τους στους χώρους.
8. Για κάθε Α/Γ απαιτείται εκσκαφή εδάφους 1.130 κ.μ., εκ των οποίων επανεπίχωση γίνεται με 450 κ.μ.. Τα υπόλοιπα 680 κ.μ X 174 Α/Γ = 118.000 κ.μ. αποτελούν πλεονάζοντα προϊόντα εκσκαφής που πρέπει να απομακρυνθούν από την περιοχή. Μάλιστα η επανεπίχωση με προϊόντα εκσκαφής κατά 40% και στο υπόλοιπο 60% με σκυρόδεμα, κρίνεται ως ανατρέψιμη παρέμβαση στα εδάφη της περιοχής χωρίς ουσιώδεις επιπτώσεις.
9. Οι ανάγκες σε σκυρόδεμα για την έδραση κάθε Α/Γ είναι 730 κ.μ. (40 κ.μ. άοπλο και 690 κ.μ. οπλισμένο). Συνεπώς θα απαιτηθούν περί τα 130.000 κ.μ. σκυροδέματος. Προφανώς η παραγωγή θα γίνεται στο εργοτάξιο, ωστόσο καμία αναφορά δεν γίνεται για την προέλευση και μεταφορά των απαιτούμενων εδαφικών υλικών, την προέλευση του νερού, κλπ.
10. Για τις γραμμές μεταφοράς της ηλ. ενέργειας Υψηλής και Υπερηψηλής Τάσης θα εγκατασταθούν πυλώνες, η βάση του καθενός θα είναι διαστάσεων από 8X8 μ. έως 12X12 μ., και για την εγκατάστασή τους θα απαιτηθεί να κατασκευαστούν «υποτυπώδεις δρομίσκοι για την πρόσβαση μηχανημάτων», όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στη μελέτη. Μάλιστα προσδιορίζεται οι όποιες επιπτώσεις θα είναι ασθενείς. Προφανώς και για το θέμα αυτό αποκρύπτεται η πραγματικότητα, καθώς και πάλι θα πρέπει να γίνουν οδοποιίες για κίνηση βαρέων οχημάτων μηχανημάτων (γερανοί, φορτηγά κλπ) και επιπλέον έργα θεμελίωσης των πυλώνων με σκυρόδεμα.
11. Ειδικότερα για τα νερά της περιοχής, σε κανένα σημείο δεν αναφέρονται και δεν χαρτογραφούνται αξιόλογα σημεία όπως πηγές, ρέματα, κτηνοτροφικές ποτίστρες, θεωρώντας ότι τίποτα από αυτά δεν θα πληγεί και δεν θα επηρεαστεί από την υλοποίηση των 183 χλμ. οδοποιίας, την εγκατάσταση των 174 Α/Γ με κατάληψη επιφάνειας 626.400 τ.μ. (για κάθε Α/Γ απαιτείται έκταση 60X60 μ.), την κατασκευή των οικίσκων συνολικής επιφάνειας 7.750 τ.μ., την εγκατάσταση αρκετών χιλιομέτρων καλωδίων με ζώνη κατάληψης εκατέρωθεν του καλωδίου 4 μ. και αρκετών επίσης πυλώνων κλπ. Δεν γίνεται καμία αναφορά σε ενδεχόμενες επιπτώσεις από την υλοποίηση των έργων στα υδρογεωλογικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης και συνεπώς στα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα της περιοχής, που υδροδοτούν τους οικισμούς του Δήμου μας, αρδεύουν τις καλλιεργούμενες εκτάσεις και γενικότερα συμβάλουν στην οικολογική ισορροπία της ευρύτερης περιοχής.

12. Δεν γίνεται καμία ουσιώδης και τεκμηριωμένη αναφορά σε ενδεχόμενες επιπτώσεις στην άγρια πανίδα της περιοχής. Δεν περιγράφονται οι επιπτώσεις των τεράστιας εμβέλειας έργων οδοποιίας, στη νησιοποίηση περιοχών και κατ' επέκταση στις συνθήκες διαβίωσης και μετακίνησης της πανίδας της περιοχής. Δεν γίνεται καμία αναφορά και απεικόνιση του Καταφυγίου Άγριας Ζωής στην περιοχή.

Χαρακτηριστικά, παρατίθενται 6 σελίδες αδιάφορης για την περιοχή μας, περιγραφής για τις νυχτερίδες στην Ευρώπη, χωρίς να αναφέρεται αν στην περιοχή μελέτης υπάρχουν σημεία φωλιάσματός τους, που δύναται να πλήττονται από τα έργα.

Επίσης, εντοπίζεται η εξής αντίφαση: ενώ σε σημείο της μελέτης αναφέρεται ότι δεν υπάρχουν ελάφια στην περιοχή, λίγες σειρές πιο κάτω γίνεται αναφορά σε ανάπτυξη του είδους.

Για την ορνιθοπανίδα, ορθώς αναφέρεται ότι το Βέρμιο δεν εντάσσεται σε ζώνη κίνησης των μεταναστευτικών πουλιών και η περιοχή Natura στην περιοχή δεν προστατεύεται για την ορνιθοπανίδα της (SPA), αλλά για τα χερσαία οικοσυστήματά της (SCI), αλλά αυτά προφανώς δεν αποτελούν παράγοντα ή απόδειξη ότι στην περιοχή δεν ενδιατεί ορνιθοπανίδα. Πραγματικά, από έρευνες και μελέτες που εκπονήθηκαν παλαιότερα στην περιοχή, δεν έχουν εντοπιστεί απειλούμενα είδη ορνιθοπανίδας, αλλά αυτό δεν αναιρεί την ύπαρξή της και πολύ περισσότερο δεν τεκμηριώνει την απουσία επιπτώσεων στους πληθυσμούς της.

13. Δεν αναφέρεται πουθενά το εύρος και οι επιπτώσεις σε βοσκοτόπους και δικαιώματα βόσκησης στη περιοχή μελέτης. Είναι αδιαμφισβήτητο ότι η υλοποίηση του έργου σε συνολική επιφάνεια 94.605 στρεμμάτων και η άμεση κατάληψη των 2.216 στρ. για τις οδοποιίες, τις Α/Γ και τις λοιπές υποδομές, πρακτικά αλλάζει πλήρως το χαρακτήρα της περιοχής μέσω της κατάταμής του και συνεπάγεται την παύση της χρήσης των ορεινών αυτών λιβαδιών, ως βοσκοτόπια αιγοπροβατοτροφείας.

14. Δεν αποκλείεται όπως θα έπρεπε, η χωροθέτηση Α/Γ επί οικοτόπων με κωδικό 6210 εντός της περιοχής Natura (εδάφη του Δ. Βέροιας), που είναι προτεραιότητας όπως προκύπτει από τα κείμενα των σχετικών οδηγιών της ΕΕ και διευκρινίζεται από το αρμόδιο Τμήμα Διαχ/σης Φυσικού Περιβ/ντος του ΥΠΕΚΑ, αλλά ο μελετητής αναφέρει ότι δεν υπάρχει πρόβλημα, καθώς αυτό προέκυψε "από την αυτοψία που διενήργησε".

15. Παρουσιάζονται ισοθρουβικές καμπύλες από όπου προκύπτει η περιοχή ΧΚ 3-5 Πηγαδιών, οικισμός Άνω Σελίου και Χ-Κ Σελίου είναι εντός της ζώνης των 30 dB, αλλά πλησίον του ορίου της καμπύλης των 40 dB, όταν όριο είναι τα 45 dB για οικιστικές και χώρων ανθρωπογενών δραστηριοτήτων είναι το 45 dB. Πρέπει να επισημανθεί ότι ο θόρυβος των Α/Γ είναι σημειακά παραγόμενος και σταθερά εκπεμπόμενος με αυξομείωση έντασης ανάλογα με τις ταχύτητες του ανέμου.

Ωστόσο, πέραν των παραπάνω ορίων αυτών που σχετίζονται με τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες, επουδενεί δεν γίνεται καμία αναφορά στις επιπτώσεις του θορύβου στην άγρια πανίδα της περιοχής, αλλά και τα όσα κοπάδια ζώων βοσκούν στην περιοχή τους θερινούς μήνες.

16. Σε ό,τι αφορά τις επιπτώσεις του θορύβου κατά τη διάρκεια υλοποίησης των έργων υποδομής, τεχνηέντως δεν παρουσιάζονται. Χαρακτηριστικά, ενώ παρουσιάζονται αποτελέσματα εφαρμογής μοντέλου προσομοίωσης θορύβου από το "εργοτάξιο" της περιοχής, δεν περιλαμβάνεται ο θόρυβος της κίνησης των βαρέων οχημάτων μεταφοράς των Α/Γ. Πρέπει να αναφερθεί ότι δεν γίνεται η παραμικρή αναφορά στον αριθμό των δρομολογίων που θα απαιτηθούν για την μεταφορά των Α/Γ, των καλωδίων, των πυλώνων, των εξαρτημάτων/μετασχηματιστών, των δομικών υλικών κατασκευής των οικίσκων, των λατομικών υλικών για την οδοστρωσία, της απομάκρυνσης των πλεοναζόντων υλικών εκσκαφής. Αν μάλιστα αναλογιστεί κανείς τα μεγέθη αυτά (174 Α/Γ με 85 μ. μήκος πυλώνα και 56 μ. κάθε περύγιο, αρκετών χιλιάδων μέτρων καλωδίων, 1,2 εκατ. κ.μ. πλεοναζόντων υλικών εκσκαφής, 330 χιλ. κ.μ. θραυστο λατομείου κλπ) και το γεγονός ότι θα γίνονται μόνο τους θερινούς μήνες, τότε είναι δεδομένο ότι οι επιπτώσεις σε ό,τι αφορά το θόρυβο και τη σκόνη και τη γενικότερη όχληση της περιοχής, από τα δρομολόγια κίνησης των οχημάτων, δεν μπορούν να αποκρυφτούν και να υποβαθμιστούν.
17. Ενώ αναφέρονται και απεικονίζονται και τα υπόλοιπα Α/Π της ευρύτερης περιοχής, δεν γίνεται καμία αναφορά σε συσσωρευτικές επιπτώσεις και για κανένα τύπο επίπτωσης (έργα υποδομής-οδοποιίες και καλωδιώσεις, αισθητική και οπτική όχληση, κλπ).
18. Είναι ενθουσιώδη τα στοιχεία που παρουσιάζονται στη μελέτη αναφορικά με τα περιβαλλοντικά οφέλη από τη μείωση εκπομπών στην ατμόσφαιρα έναντι της καύσης λιγνίτη, τη συνεισφορά στο φαινόμενο του θερμοκηπίου με τη μείωση εκπομπών CO₂ και τη διείσδυση των ΑΠΕ στον ενεργειακό σχεδιασμό της χώρας, ωστόσο δεν τεκμηριώνεται ούτε στο ελάχιστο ότι η επιλογή χωροθέτησης ενός τόσο σημαντικού – εθνικής εμβέλειας έργου στον τομέα της ενέργειας από ΑΠΕ, επιλέγεται να χωροθετηθεί στο Βέρμιο. Αξίζει μάλιστα να επισημανθεί ότι στο Βέρμιο υπάρχουν άδειες παραγωγής ενέργειας για ακόμη 7 Α/Π συνολικής εγκατεστημένης περίπου 200 MW, ενώ λειτουργούν 2 Α/Π εγκατεστημένης ισχύος περίπου 40 MW.
19. Η μελέτη δεν έχει προσαρμοστεί στο τρέχον θεσμικό πλαίσιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων του Ν. 4014/2011, κάτι το οποίο εξαιτίας του μεγέθους του έργου, θεωρείται επιβεβλημένο.
20. Με δεδομένο ότι η ΕΠΟ εκτός των άλλων, επέχει θέση:
- Έγκρισης επέμβασης Δασαρχείου: απαιτούνται οι πράξεις χαρακτηρισμού των εδαφών,
 - Έγκρισης μελέτης επεξεργασίας και διάθεσης υγρών αποβλήτων: απαιτείται μελέτη για τα υγρά απόβλητα και λύματα του εργοταξίου,
 - Έγκρισης διαχείρισης στερεών αποβλήτων: απαιτείται προσκόμιση στοιχείων για την απόδειξη της ορθολογικής διαχείρισης είτε των μη επικινδύνων, είτε των επικινδύνων αποβλήτων, είτε και των αδρανών αποβλήτων εργοταξίου (ΚΥΑ για την διαχ/ση ΑΕΚΚ).

Συνοπτικά, επισημαίνεται ότι η υλοποίηση ενός έργου το οποίο:

1. συνεισφέρει το 7% (σελ. 13) της παραγωγής ενέργειας από Αιολική ΑΠΕ στη χώρα για το στόχο της του 2020,
2. καταλαμβάνει συνολική έκταση 94.605 στρ. και ζώνη άμεσης κατάληψης εδαφών τουλάχιστον 2.500 στρ.
3. περιλαμβάνει την υλοποίηση και εγκατάσταση:
 - 183 χλμ έργων οδοποιίας σε ένα ορεινό οικοσύστημα
 - 174 Α/Γ 3 MW καθεμιάς, με ύψος πυλώνα 86 μ. και τριών πτερυγίων με ύψος καθενός 56 μ.
 - χιλιάδων μέτρων καλωδίων
 - αρκετών πυλώνων με συνοδά έργα οδοποιίας και κατάληψη εδάφους μέχρι 140 τ.μ. για καθένα
 - κτιρίων υποσταθμών και ελέγχου συνολικού εμβαδού 7.750 τ.μ.,
4. απαιτεί να γίνουν περί τα 2,1 εκατ. κ.μ. εκσκαφών, εκ των οποίων περίπου 30% σε βραχώδη εδάφη,
5. δημιουργεί 1,1 εκατ. κ.μ. πλεοναζόντων υλικών εκσκαφής,
6. απαιτεί τουλάχιστον 330 χιλ. θραυστό υλικό λατομείου για οδοποιία και τουλάχιστον 130 χιλ. κ.μ. σκυροδέματος για έδραση των Α/Γ, σε καμία περίπτωση δεν δύναται:
 - να έχει βραχυχρόνιες και πλήρως αναστρέψιμες επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής (στα εδάφη, τους υδροφορείς, τη χλωρίδα και την πανίδα της)
 - να μην μεταβάλει τις υφιστάμενες ή μελλοντικές σχεδιαζόμενες χρήσεις της γης της ευρύτερης περιοχής (βοσκοτόπια, στροφή στον πρωτογενή τομέα κλπ), διότι αφαιρείται πολύτιμη βοσκήσιμη έκταση λόγω των εκτεταμένων παρεμβάσεων.
 - να μην δημιουργεί αλληλεπιδράσεις με άλλες σχεδιαζόμενες δράσεις στην περιοχή, όπως στον τομέα της τουρισμού και των λοιπών επιμέρους εναλλακτικών μορφών του, της χιονοδρομίας, κλπ.
7. σε ό,τι αφορά τον αναγνωρισμένο οικισμό Άνω Σελίου, που ανήκει στα διοικητικά όρια του Δήμου Νάουσας θα πρέπει να υπάρχει η συγκατάθεση του αναγκαστικού συνεταιρισμού εξ αδιαιρέτου συνιδιοκτήτου δάσους, η οποία ΔΕΝ έχει ληφθεί. Πρόκειται για οικισμό ο οποίος βρίσκεται σε μια περιοχή ιδιαίτερης ομορφιάς με σημαντικές προοπτικές ανάπτυξής του. Θα πρέπει επομένως να τηρηθούν αυστηρά οι περιβαλλοντικοί όροι (αποστάσεις εγκατάστασης των Α/Γ από τον οικισμό, ειδική υδρολογική μελέτη των πηγών στη θέση «Λιονταράκια», προστασία της κτηνοτροφικής ζώνης, καθώς επίσης η τήρηση των περιορισμών στις διανοίξεις δρόμων, στις κατασκευές-θεμελιώσεις των Α/Γ κλπ.)
8. στην περιοχή παρέμβασης και πάλι εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Νάουσας βρίσκεται η περιοχή «Σιδεράκι-Τσανακτσή», η οποία χαρακτηρισμένη ως «βοσκές», θα πρέπει να διατηρηθεί για την εκπλήρωση του προορισμού εκμετάλλευσής της, δεδομένου ότι στο χώρο αυτό που αποτελεί ένα από τα ομορφότερα οροπέδια του Βερμίου, ήδη έχουν αναπτυχθεί κτηνοτροφικές στάνες-καταλύματα των κτηνοτρόφων, υπάρχει η εκκλησία, υπάρχουν πηγές και θα πρέπει και εδώ να τηρηθούν οι περιορισμοί αποστάσεων, να γίνουν υδρολογικές μελέτες, αλλά και μελέτη επιπτώσεων της ορεινής κτηνοτροφίας κλπ. ως ανωτέρω.

Τα στοιχεία αυτά, συγκρινόμενα με τα άμεσα και έμμεσα οφέλη για την περιοχή μελέτης (ποσοστά επί των εσόδων για το Δήμο, θέσεις εργασίας, κλπ) και σαφώς την ανάγκη για υλοποίηση έργων ΑΠΕ, προϋποθέτουν **να γίνει μία σωστή στάθμιση παραμέτρων κόστους και οφέλους, όχι μόνο με οικονομικούς όρους, αλλά και περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς.**

Με βάση τις παραπάνω επισημάνσεις και, επειδή:

1. Υπάρχει πληθώρα κρίσιμων θεμάτων σε ό,τι αφορά **τις επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής**, με σημαντικότερες περιβαλλοντικές παραμέτρους και ζητήματα τα οποία δεν διευκρινίζονται στη μελέτη.
2. Υπάρχουν σημαντικές παραβλέψεις στα κριτήρια χωροθέτησης των Α/Γ, με **σχεδιαζόμενες δράσεις τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή «5 Πηγάδια» από το Δήμο Νάουσας ενταγμένες στις Σ.Δ.Ι.Τ. (Ν.3389/2005)**, οι οποίες μάλιστα βρίσκονται σε πιο προχωρημένο στάδιο από την αναφερόμενη επένδυση. Από το σύνολο των 77 πυλώνων που πρόκειται να εγκατασταθούν στα διοικητικά όρια του Δήμου Νάουσας (κατά τη μελέτη εσφαλμένα 59 πυλώνες ανήκουν στη Νάουσα), απορρίπτονται οι Α/Γ που βρίσκονται σε απόσταση 3 χλμ. από το σημείο ενδιαφέροντος το οποίο είναι η απόληξη των νέων αναβατήρων και χιονοδρομικών πιστών στην κορυφή «5 Πηγάδια» και συγκεκριμένα οι **δεκαοχτώ (18) πυλώνες Α/Γ**, με αριθμούς: **A7, A8, A9, A10, A11, A27, A28, A29, A30, A31, A32, A33, A34, A35, A41, A45, A46, A47**, λόγω της **εγγύτητάς τους κάτω των 3 χλμ. από το σημείο ενδιαφέροντος.**
3. Δεν υπάρχει κανένα τεκμήριο απόδειξης για την αναγκαιότητα υλοποίησης ενός τόσο μεγάλου επενδυτικού σχεδίου στον τομέα των ΑΠΕ στο όρος Βέρμιο, όταν η περιοχή μελέτης δεν αποτελεί Περιοχή Αιολικής Προτεραιότητας (ΠΑΠ) για τη χώρα, αλλά Περιοχή Αιολικής Καταλληλότητας (ΠΑΚ). Η χωροθέτηση μικρότερων Α/Π, ακόμη και εντός της περιοχής που προτείνεται να γίνει η επένδυση αυτή, σαφώς και θα μπορούσε να ενσωματωθεί στο περιβάλλον:
 - χωρίς να επηρεάζει σε τέτοιο βαθμό το φυσικό περιβάλλον και τα οικολογικά στοιχεία της περιοχής,
 - χωρίς να αλληλεπιδρά και ουσιαστικά να μεταβάλει πλήρως τις χρήσεις γης στην περιοχή,
 - χωρίς να υποθάλπει άλλες προσπάθειες ανάπτυξης στην περιοχή με περισσότερα οφέλη στην τοπική κοινωνία όπως είναι το σχέδιο ανάπτυξης της περιοχής του Χ/Κ «3-5 Πηγαδιών», για το οποίο υπάρχουν αποφάσεις Διυπουργικής Επιτροπής για την σκοπιμότητά του και ήδη ενταγμένο στο ν.3389/2005 (Σ.Δ.Ι.Τ.), δρομολογημένη περιβαλλοντική αδειοδότησή του και διαγωνισμός προσέλκυσης επενδυτών σε εξέλιξη.
4. Θα πρέπει να εκπονηθεί από τον φορέα υλοποίησης του έργου **ειδική υδρογεωλογική μελέτη**, η οποία θα εξετάσει με λεπτομέρεια την πιθανότητα επηρεασμού ή εξαφάνισης σημείων υδροληψίας (πηγές-γεωτρήσεις) που υδροδοτούν τους οικισμούς και εξυπηρετούν τις ανάγκες της κτηνοτροφίας στην περιοχή παρέμβασης, καθόσον ολόκληρη η έκταση αποτελεί και τη λεκάνη απορροής του ποταμού Αράπιτσα από τον οποίο υδρεύεται η Νάουσα κλπ. καθώς και των άλλων μικρότερων πηγών «Καραμπουρνάρι», «3 Πηγάδια» κλπ.

5. Θα πρέπει να εκπονηθεί από τον φορέα υλοποίησης του έργου **ειδική μελέτη επιπτώσεων στην ορεινή κτηνοτροφία**.
6. Θα πρέπει να υπάρξει ρητή δέσμευση του φορέα υλοποίησης για τη διάθεση όλων των πλεοναζόντων εκσκαφών από κάθε σημείο παρέμβασης (δρόμοι, θεμελιώσεις Α/Γ κλπ.) στο σύνολο του όγκου τους να γίνει αποκλειστικά σε νομίμους αποθεσιοθαλάμους.
7. Να υπάρχει ρητή δέσμευση του φορέα υλοποίησης για την απομάκρυνση του συνόλου των εγκαταστάσεων και την πλήρη αποκατάσταση του περιβάλλοντος μετά το πέρας λειτουργίας του έργου, ότι θα γίνουν αποκλειστικά με ευθύνη, δαπάνες και μέσα του οποιουδήποτε κυρίου-υπευθύνου του έργου.
8. Οποιοσδήποτε υποχρεώσεις, ευθύνες και δεσμεύσεις περιγράφονται ανωτέρω και αποτελούν αδιαπραγμάτευτα ζητήματα για το Δήμο της Νάουσας και αφορούν σήμερα τον φορέα υλοποίησης του έργου «ΑΙΟΛΙΚΑ ΒΕΡΜΙΟΥ Ε.Ε.», **καθίσταται αυτονόητο και αυταπόδεικτο ότι δεσμεύουν αντίστοιχα στο σύνολό τους τον οποιονδήποτε καθολικό ή ειδικό διάδοχο της ανωτέρω εταιρείας, καθόλην τη χρονική διάρκεια υλοποίησης αλλά και λειτουργίας του έργου**.
9. Δεν έγινε καμία ουσιαστική ενέργεια για άμεση ενημέρωση των τοπικών αρχών, εμπλεκόμενων φορέων και των πολιτών της περιοχής, παρά μόνο μέσω των γραφειοκρατικών διαδικασιών και των έμμεσων διαδικασιών λήψης γνωμοδοτήσεων επιχειρήθηκε και επιχειρείται η περιβαλλοντική αδειοδότηση του μεγαλύτερου έργου στον τομέα των ΑΠΕ στη χώρα μας

Κατόπιν όλων των ανωτέρω, η πρότασή μου είναι, το Δημοτικό Συμβούλιο Νάουσας:

1. Να εκφράσει καταρχήν τη ΘΕΤΙΚΗ ΓΝΩΜΗ του Δήμου Νάουσας στην υλοποίηση της επένδυσης για τη δημιουργία Αιολικού Πάρκου στο Βέρμιο, με τον απαραίτητο περιορισμό του, ήτοι την αφαίρεση των δεκαοκτώ (18) Α/Γ όπως λεπτομερώς προαναφέρθηκαν.
2. Να μην εγκρίνει την υποβληθείσα Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), σύμφωνα με τις επιφυλάξεις οι οποίες εύλογα προκύπτουν από τις ανωτέρω παρατηρήσεις επ' αυτής.
3. Μέχρι την τελική γνωμοδότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου Κεντρικής Μακεδονίας, κι εφόσον δεν ληφθούν υπόψη οι ανωτέρω επιφυλάξεις και δεν γίνουν οι αναγκαίες αλλαγές, βελτιώσεις, προσθήκες, προσαρμογές, τροποποιήσεις στην ΜΠΕ, που να καλύπτουν όλους τους ανωτέρω αναπτυχθέντες προβληματισμούς, ενστάσεις και παρατηρήσεις, ο Δήμος Νάουσας διατηρεί και επιφυλάσσεται κάθε νομίμου δικαιώματός του προσφυγής στο Συμβούλιο Επικρατείας και σε κάθε άλλο αρμόδιο όργανο, για την προστασία και διασφάλιση των δικαιωμάτων του και την προστασία του περιβάλλοντος.
4. Η Απόφαση του Δημ. Συμβουλίου να αποσταλεί στο Περιφερειακό Συμβούλιο Κ. Μακεδονίας, στην Ε.Υ.Π.Ε., στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Π.Ε. Ημαθίας, στον Ε.Ο.Τ. στο Δασαρχείο Νάουσας και σε κάθε άλλη αρμόδια αρχή.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος έθεσε υπόψη του Συμβουλίου:

Α) Την από 27/7/2012 επιστολή της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης με θέμα «Παρατηρήσεις επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια εγκατάστασης του προτεινόμενου Αιολικού Σταθμού Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας στο όρος Βέρμιο, στην οποία αναφέρονται τα εξής:

«Αξιότιμοι κύριοι,

Εκπροσωπώντας τους 50.000 κυνηγούς της Μακεδονίας και της Θράκης οι οποίοι μέσα από τη δραστηριότητα της θήρας διατηρούν άρρηκτη σχέση με το φυσικό περιβάλλον μέσα στους οποίους περιλαμβάνονται και οι 3.000 κυνηγοί της ευρύτερης περιοχής Βερμίου που έχουν άμεση σχέση με τον τόπο στον οποίο αναμένεται να εγκατασταθεί ένα από τα μεγαλύτερα αιολικά εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας, επιθυμούμε να σας ενημερώσουμε για τα παρακάτω σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα.

Αν και η αιολική ενέργεια αποτελεί φιλική προς το περιβάλλον μορφή ενέργειας, αμφισβητείται (όπως και η κλιματική αλλαγή) από πολλούς φορείς και ειδικούς σε εθνικό και διεθνές επίπεδο τόσο για τις επιπτώσεις των λεγόμενων «συνοδών έργων» όσο και για τις αδυναμίες που παρουσιάζονται στη διαχείρισή της (βλ. παραπομπές στο τέλος).

Σε ότι αφορά στο υπό ίδρυση αιολικό εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο όρος Βέρμιο, μετά από διεξοδική ανάγνωση της σχετικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων διαπιστώσαμε πως οι μελετητές συστηματικά τονίζουν τα οφέλη από τη δημιουργία του, ενώ συστηματικά επίσης υποβαθμίζουν τις αρνητικές συνέπειες που αυτή ενδέχεται να έχει στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής, μη διστάζοντας να προχωρήσουν ακόμη και σε ανακρίβειες ως ψευδείς αναφορές.

Θεωρούμε πως με βάση τα όσα ενδεικτικά θα αναφερθούν παρακάτω, η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων θα πρέπει να απορριφθεί ως ελλιπής και ενδεχομένως μεροληπτική και να επαναπροκηρυχτεί νέα ΜΠΕ που θα περιλαμβάνει πλήρη καταγραφή των ειδών της χλωρίδας και πανίδας της περιοχής πάνω στα οποία θα πρέπει να εξειδικευτούν οι εκτιμώμενες αρνητικές επιπτώσεις και θα προβλέπει το δραστικό περιορισμό – εκμηδενισμό του εκτεταμένου προβλεπόμενου μήκους διάνοιξης νέων δρόμων και την εξασφάλιση των απαιτούμενων πόρων, μέσων και προσωπικού για την αποτελεσματική επιτήρηση της περιοχής όπου θα βελτιωθούν – δημιουργηθούν συνθήκες εύκολης πρόσβασης μέσω Ι.Χ. αυτοκινήτων.

Τα κενά και οι ανακρίβειες που παρατηρούνται στη συγκεκριμένη ΜΠΕ εκτιμούμε πως στερούν από τους αρμόδιους φορείς αλλά και τους πολίτες τη δυνατότητα να ενημερωθούν επαρκώς για τις επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από τη συγκεκριμένη ιδιαίτερα μεγάλη επένδυση και δημιουργούνε αναίτια αρνητικό κλίμα στην τοπική κοινωνία απέναντι στην υποψήφια εταιρεία για την υλοποίηση του συγκεκριμένου έργου αλλά και στις επενδύσεις ΑΠΕ γενικότερα.

Ακολουθούν μερικές αυτούσιες αναφορές της Μ. Π. Ε. (με πλάγια γράμματα) και ο σχολιασμός τους που τεκμηριώνουν τα παραπάνω συμπεράσματα.

1. **«Για λόγους που άπτονται τόσο της οικονομικής βιωσιμότητας του έργου όσο και της βέλτιστης εκμετάλλευσης του αιολικού δυναμικού του ευρύτερου διαθέσιμου χώρου, η συνολική ισχύς των αιολικών πάρκων θα πρέπει να μεγιστοποιηθεί» (παρ. 1.2).**
Παρατηρήσεις:
 Αν και οι μελετητές έστω υποβαθμισμένα αναγνωρίζουν πως θα υπάρξουν ή ενδέχεται να υπάρξουν και αρνητικές περιβαλλοντικές συνέπειες από το συγκεκριμένο έργο, δε διστάζουν να προτείνουν ανεπιφύλακτα τη μεγιστοποίηση της ισχύος των υπό ίδρυση αιολικών σταθμών, και κατ' επέκταση τη μεγιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής.
2. **«Το έργο δεν πρόκειται να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην χλωρίδα και πανίδα της άμεσης περιοχής του έργου, λόγω της μικρής έκτασης που καταλαμβάνεται συνολικά σε σχέση με την έκταση της ευρύτερης περιοχής» (παρ. 2.β).**
Παρατηρήσεις:
 Το ζητούμενο από μία Μ.Π.Ε. αυτού του επιπέδου είναι ο ακριβής προσδιορισμός των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η αξιολόγηση - ιεράρχηση των επιπτώσεων αποτελεί αντικείμενο των αρμόδιων Φορέων και Υπηρεσιών που θα γνωμοδοτήσουν σχετικά. Η συστηματική υποβάθμιση των αρνητικών επιπτώσεων μέσα από την «αξιολόγηση» - χαρακτηρισμούς (σημαντικό, ασήμαντο κλπ) στους οποίους προβαίνουν οι μελετητές, στο βαθμό που δε βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια, αποπροσανατολίζει τους αρμόδιους φορείς και αδικεί την ανάδοχο εταιρεία λόγω της αναξιοπιστίας που διαμορφώνεται με αυτόν τον τρόπο σχετικά με τη συγκεκριμένη ιδιαίτερα μεγάλη επένδυση.
3. **«Η υψηλή συσχέτιση ανάμεσα στην αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη και στην αύξηση των συγκεντρώσεων CO₂ στο ίδιο χρονικό διάστημα δεν επιτρέπει την περαιτέρω ακηδία κυβερνήσεων, επιχειρήσεων και πολιτών, αλλά απαιτεί την λήψη άμεσων μέτρων για την θεραπεία του προβλήματος» (παρ. 3.3.1.).**
Παρατηρήσεις:
 Η συγκεκριμένη αναφορά αποτελεί πρωτοφανή εκτροπή από κάθε έννοια επιστημονικής δεοντολογίας. Οι μελετητές συνθέτουν απόψεις που αμφισβητούνται διεθνώς (βλ. παραπομπές στο τέλος του κειμένου) για να καταλήξουν σε υποδείξεις δογματικού τύπου απέναντι στους θεσμικούς φορείς και τους πολίτες της Ελλάδας(!). Η «θεραπεία του προβλήματος» φυσικά, ξεπερνάει τα όρια της χώρας και δεν περιορίζεται στην κατασκευή αιολικών πάρκων. Η «ακηδία» που προκλητικά προσδίδουν στους θεσμικούς φορείς αλλά και τους πολίτες της χώρας οι μελετητές, οφείλεται εν πολλοίς στο γεγονός πως οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων παρουσιάζουν συστηματικά υποβάθμιση των επιπτώσεων στο περιβάλλον μιας και το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις σχετικές διαδικασίες είναι σαθρό, με αποτέλεσμα φορείς και πολίτες που ενδιαφέρονται για τον τόπο τους να μην ικανοποιούνται από τις Μ.Π.Ε. και να προσφεύγουν σε ένδικο και άλλα μέσα.
4. **«Η πανίδα του όρους, παρά την απουσία μεγάλων θηλαστικών (λύκοι, αρκούδες κ.ά.), παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον» (παρ. 6.Γ.4.1).**
Παρατηρήσεις:
 Αν και είναι πιθανό κάθε πολίτης της Ημαθίας που έχει επισκεφτεί το Βέρμιο να γνωρίζει την ύπαρξη σήμερα Αρκούδας (*Ursus arctos*) και Λύκου (*Canis lupus*) στην περιοχή, οι μελετητές αγνοούν την παραπάνω πραγματικότητα προφανώς λόγω του γεγονότος πως για τις ανάγκες της μελέτης δεν έγινε καμία έρευνα πεδίου, ενώ αποδεικνύεται περίτρανα και το

γεγονός πως και η βιβλιογραφική έρευνα στην οποία βασίζονται είναι κατά πολύ κατώτερη της απαιτούμενης. Το να προβαίνουν όμως σε αυθαίρετα και μάλιστα λανθασμένα συμπεράσματα σχετικά με την παρουσία των μεγαλύτερων θηλαστικών της περιοχής αποτελεί ισχυρή ένδειξη προχειρότητας και ελλιπούς γνώσης του υπό μελέτη αντικειμένου και θέτει ζήτημα αξιοπιστίας της Μ. Π. Ε. στο σύνολό της.

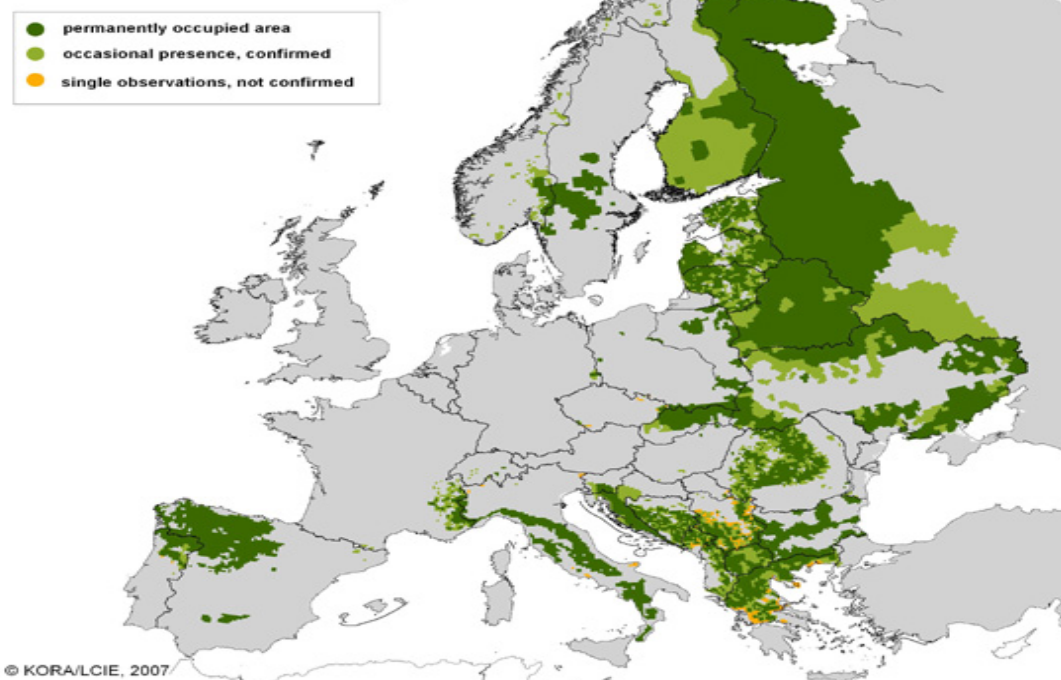
Τεκμηρίωση:

Πέραν των προσωπικών μαρτυριών που έχουμε στη διάθεσή μας για την παρουσία Λύκου και Αρκούδας στην περιοχή, παραθέτουμε αυτούσιες τις σχετικές παραγράφους των περιβαλλοντικών Οργανώσεων που ασχολούνται με τα μεγάλα θηλαστικά στη χώρα μας.

1. «Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν σταθερές ενδείξεις για παρουσία αρκούδας στον ορεινό άξονα **Βόρα-Ολύμπου** και στη Στερεά Ελλάδα...»
Πηγή: Αρκτούρος
http://www.arcturos.gr/el/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=5&Itemid=1
2. «Την τελευταία δεκαπενταετία 1995-2010 παρατηρούνται συστηματικά περιπτώσεις επανεμφάνισης (ή επαναποίκησης) της αρκούδας σε περιοχές όπου είχε εξαφανιστεί εδώ και δεκαετίες και ειδικά στον ορεινό άξονα της Νότιας Πίνδου αλλά και σε άλλους ορεινούς όγκους όπως: Βόρας, Πάϊκο, **Βέρμιο**, Ανατ. Χάσια, Κάτω Όλυμπος.»
Πηγή: Καλλιστώ
<http://www.callisto.gr/arkouda.php>

Εικόνα 1. Χάρτης Ευρωπαϊκής εξάπλωσης του Λύκου

Distribution of the wolf in Europe

Πηγή: <http://www.kora.ch/sp-ois/wolf-ois/index.htm>

3. Εξάπλωση του Λύκου και της Αρκούδας σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο για τα Απειλούμενα Θηλαστικά της Ελλάδας (2009)
<http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=ZW%2BiyGxKzAo%3D&tabid=518&language=el-GR>
4. Διαφήμιση Ξενοδοχείου κοντά στο Δ. Δ. Κουμαριάς από το οποίο η πλησιέστερη ανεμογεννήτρια θα απέχει απόσταση μικρότερη των 2 χμ. που αναφέρει την παρουσία λύκων:
<http://www.hotel-kapsalis.gr/activities.htm>
Άλλη μία πηγή που αναφέρει την παρουσία λύκων στην περιοχή
<http://floravermio.blogspot.gr/>

5. «Αν και τα μεγάλα θηλαστικά, όπως η αρκούδα, ο λύκος και το ελάφι, δεν υπάρχουν σήμερα, εντούτοις παρατηρούνται πολλά άλλα, όπως αγριογούρουνα, λαγοί, σκαντζόχοιροι, ασβοί, κουνάβια, νυφίτσες και σκίουροι. Επίσης συναντώνται σπάνια ερπετά, όπως ο λαφίτης (*Elaphe quatuorlineata*) και η ονυχοχελώνα (*Testudo hermanni*) καθώς και αμφίβια, όπως ο χτενοτρίτωνας (*Triturus cristatus*) και ο κιτρινογάστορας φρύνος (*Bombina variegata*). Υπάρχουν επίσης αρκετά είδη νυχτερίδων, πολλά νυκτόβια και ημερόβια αρπακτικά πουλιά, πολλά είδη πεταλούδων και άλλα σπάνια έντομα» (παρ. 6.Γ.4.1)

Παρατηρήσεις:

Ανεξάρτητα από την προέλευσή της (αντιγραφή από κείμενο συγκεκριμένης ιστοσελίδας), η συγκεκριμένη αναφορά όχι μόνο δεν προσφέρει την απαιτούμενη ακρίβεια στοιχείων αλλά όπως θα δούμε και στη συνέχεια αποτελεί το πρώτο σκέλος μίας ιδιαίτερα σημαντικής αντίφασης. Παράρτημα με πλήρη λίστα των ειδών που συνθέτουν την πανίδα της περιοχής δεν παρατίθεται από τους μελετητές. Οι βιβλιογραφικές πηγές δεν περιλαμβάνουν κάποια πρόσφατη έρευνα σχετικά με τα είδη που συνθέτουν την πανίδα της περιοχής ενώ ούτε οι ίδιοι οι μελετητές προέβησαν σε σχετική έρευνα πεδίου. Κατ' επέκταση, στο βαθμό που δεν έχουν εντοπιστεί όλα τα είδη της πανίδας, δεν μπορεί να εξασφαλιστεί – επιτευχθεί ο σκοπός της μελέτης δηλαδή η εκτίμηση των συνεπειών του συγκεκριμένου έργου σε κάθε είδος της χλωρίδας και της πανίδας που συνθέτουν τη βιοποικιλότητα της περιοχής.

6. «Πρέπει να σημειωθεί ότι οι ζωικοί πληθυσμοί του Βερμίου, ιδιαίτερα τα τριχωτά θηλαστικά που είναι και η καλύτερη λεία των κυνηγών, στο παρελθόν επλήγησαν από την υπερθήρευση αλλά και από τη γενικότερη υπερεκμετάλλευση του φυσικού πλούτου του δάσους» (παρ. 6.Γ.4.1).

Παρατηρήσεις:

Οι μελετητές δεν παραθέτουν καμία βιβλιογραφική πηγή που να υποστηρίζει την παραπάνω «άποψη» περί «υπερθήρευσης», με αποτέλεσμα να μπορούμε να κάνουμε λόγο για ανακριβή αναφορά που κινείται στα όρια του ψεύδους και εγείρει θέμα συκοφαντικής δυσφήμισης προς τους νόμιμους κυνηγούς της Ημαθίας. Ο μοναδικός φορέας που καταγράφει συστηματικά την ετήσια κάρπωση των θηραμάτων σε κάθε περιοχή της χώρας είναι η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος μέσα από το Πρόγραμμα «Άρτεμις» του οποίου η αξιοπιστία και η αξία έχουν αναγνωριστεί σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Με βάση το συγκεκριμένο Πρόγραμμα αλλά και τις μαρτυρίες των κυνηγών της περιοχής που είναι η μοναδική κοινωνική ομάδα που έρχεται συστηματικά και άμεσα σε επαφή με τους θηραματικούς πληθυσμούς, οι πληθυσμοί των θηρεύσιμων ειδών παρουσιάζουν γενική σταθερότητα με μικρές διακυμάνσεις οι οποίες σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποδοθούν στην άσκηση της νόμιμης θήρας χωρίς να έχουν συνυπολογιστεί η αρπακτικότητα, η λαθροθηρία, οι καιρικές συνθήκες (ιδίως το Χειμώνα και την περίοδο της αναπαραγωγής), η κατάσταση των φυσικών ενδιαιτημάτων, η διάνοιξη νέων δρόμων κλπ.

Η μόνη περιοχή που παρουσιάζει φέτος (2012) ενδείξεις σημαντικής μείωσης του πληθυσμού κάποιου είδους και συγκεκριμένα του Λαγού (*Lepus europeus*) με βάση τις μαρτυρίες των κυνηγών, είναι αυτή του Δ. Δ. Καστανιάς όπου υπάρχει ήδη εγκατεστημένο αιολικό πάρκο, τα συνοδά έργα του οποίου και συγκεκριμένα το οδικό δίκτυο θεωρούνται ως η πιθανότερη αιτία για την αναφερθείσα μείωση του πληθυσμού του συγκεκριμένου είδους μέσα από παράνομες δραστηριότητες όπως η λαθροθηρία.

Το όρος Βέρμιο εδώ και χρόνια παρουσιάζει σταθερή διαχείριση γεγονός που οφείλεται στην αποτελεσματική λειτουργία της τοπικής Δασικής Υπηρεσίας παρά τις σαφείς ελλείψεις της σε εξοπλισμό και προσωπικό. Η αναφορά περί «υπερεκμετάλλευσης του φυσικού πλούτου» επομένως, στο βαθμό που δεν τεκμηριώνεται επαρκώς δυσφημεί αυθαίρετα τους θεσμικούς θεματοφύλακες του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής δηλαδή τη Δ/ση Δασών Ημαθίας και τα Δασαρχεία Βέροιας και Νάουσας.

Τεκμηρίωση:

- 1.«Πρόγραμμα Άρτεμις», Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος
2. Μαρτυρίες κυνηγών μελών του Κ. Σ. Βέροιας (Δ. Καπρίνης, Φ. Μαυρόπουλος)

7. «Τα είδη που επλήγησαν περισσότερο και τώρα αρχίζουν να ανακάμπτουν είναι ο λαγός, το αγριοκούνελο, ο αγριόχοιρος, το ελάφι και το ζαρκάδι.» (παρ. 6.Γ.4.1).

Παρατηρήσεις:

Η συγκεκριμένη αναφορά αποτελεί ισχυρή ένδειξη προχειρότητας και ελλιπούς γνώσης του υπό μελέτη αντικειμένου από πλευράς μελετητών και θέτει ζήτημα αξιοπιστίας της Μ. Π. Ε. στο σύνολό της. Οποιοσδήποτε έχει ασχοληθεί έστω και ελάχιστα με την Ελληνική πανίδα γνωρίζει πως το Αγριοκούνελο (*Oryctolagus cuniculus*) απαντάται μόνο σε συγκεκριμένα νησιά της Ελλάδας και απουσιάζει πλήρως από το χερσαίο τμήμα της χώρας. Εκτός αυτού, το Ελάφι (*Cervus elaphus*) που αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα θηλαστικά της Ελλάδας απουσιάζει από την περιοχή εδώ και πολλά χρόνια. Σε καμία περίπτωση επομένως δεν μπορεί να γίνει λόγος για «ανάκαμψη» του πληθυσμού του. Ανεξάρτητα από τα παραπάνω στην ίδια σελίδα της Μελέτης, αναφέρεται σε μία παράγραφο πως δεν υπάρχει σήμερα Ελάφι στο Βέρμιο και σε άλλη παράγραφο πως ο πληθυσμός του Ελαφιού άρχισε να ανακάμπτει. Οι αναφορές αυτές συνθέτουν πρωτοφανή αντίφαση – μη επιστημονικό λόγο και θέτουν ζήτημα αξιοπιστίας και επιστημονικής επάρκειας της ΜΠΕ. Τίθεται με βάση τα παραπάνω το ερώτημα: αν οι μελετητές δε γνωρίζουν ούτε τη σύνθεση της πανίδας της περιοχής σε επίπεδο θηλαστικών, πως εξασφαλίζεται η αξιοπιστία των περιβαλλοντικών επιπτώσεων στις οποίες καταλήγουν στη σχετική μελέτη;

Και αν υπάρχουν κενά στη γνώση σχετικά με τα θηλαστικά (που εντοπίζονται σχετικά εύκολα), πως εξασφαλίζεται η γνώση και οι ορθές εκτιμήσεις στα έντομα, τα ερπετά, τα αμφίβια κλπ που απαιτούν πιο εξειδικευμένους χειρισμούς και ειδικές γνώσεις;

Τεκμηρίωση:

1. Εξάπλωση του Αγριοκούνελου στην Ελλάδα: Δ' Κυνηγετική Ομοσπονδία Στερεάς Ελλάδας <http://www.dkose.gr/vphp/agriokounelo.php>
2. Εξάπλωση του Κόκκινου Ελαφιού στην Ελλάδα: Κόκκινο Βιβλίο για τα απειλούμενα θηλαστικά της Ελλάδας <http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=ZW%2BiyGxKzAo%3D&tabid=518&language=el-GR>

8. «Σε φάση ανάκαμψης είναι και οι πληθυσμοί πτηνών που απαντώνται στην περιοχή, κυρίως του κότσυφα, του δρυοκολάπτη αλλά και των διαφόρων ειδών αετών και γερακιών που καταγράφονται στις πλαγιές του Βερμίου. Συνεπώς, η κύρια απειλή για τη σταθερότητα των οικοσυστημάτων της περιοχής προέρχεται από την υπερβόσκηση, το παράνομο κυνήγι και την ανεξέλεγκτη τουριστική ανάπτυξη (ιδίως στην περιοχή των δύο χιονοδρομικών κέντρων)» (παρ. 6.Γ.4.1).

Παρατηρήσεις:

Οι μελετητές επιμένουν σε συστηματικές αναφορές που δεν υποστηρίζονται από τη βιβλιογραφία που παραθέτουν, με αποτέλεσμα να θεωρούνται αυθαίρετες. Εκτός όμως από τις αυθαίρετες αναφορές για την πληθυσμιακή κατάσταση των διαφόρων ειδών της πανίδας, προχωρούν αναίτια και προκλητικά σε επίσης αυθαίρετα συμπεράσματα σχετικά με τις απειλές που δέχεται το φυσικό περιβάλλον της περιοχής, για τα οποία ενοχοποιούν ακόμη και την ήπια Χειμερινή τουριστική ανάπτυξη που δίνει «ανάσες ζωής» στην περιοχή. Θα είχε ιδιαίτερο ενδιαφέρον να μάθουμε τον τρόπο με τον οποίο «απειλεί» η τουριστική ανάπτυξη στην περιοχή των 2 χιονοδρομικών κέντρων το φυσικό περιβάλλον της περιοχής, περισσότερο από το υπό ίδρυση αιολικό εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που θα επεκταθεί σε περισσότερα από 100 χμ ανέπαφης μέχρι σήμερα φυσικής περιοχής.

Γενικές παρατηρήσεις επί των παραγράφων 4,5,6,7 και 8 του παρόντος

Το κείμενο της Μ.Π.Ε. που συνθέτουν οι παραπάνω 5 παράγραφοι τις οποίες σχολιάσαμε αποτελεί σχεδόν αυτούσια αντιγραφή του σχετικού κειμένου που έχει αναρτηθεί σε ιστοσελίδα που υποστηρίζεται από την Αναπτυξιακή Δυτικής Μακεδονίας και το (πρώην) Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (<http://vermio.qn-web.eu/el/fusika-diathesima>) χωρίς όμως να παρατίθεται η συγκεκριμένη πηγή στις βιβλιογραφικές αναφορές της μελέτης (!) γεγονός το οποίο στο βαθμό που ισχύει εκτιμούμε πως αποτελεί πλήρη εκτροπή από τις προδιαγραφές και το σκοπό της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και εκθέτει τους μελετητές τόσο απέναντι στους θεσμικούς φορείς και τους πολίτες της περιοχής, όσο και απέναντι στην Εταιρεία που χρηματοδότησε τη συγκεκριμένη Μελέτη, ενώ ενισχύει τα μέγιστα την άποψη που εκφράσαμε στην παράγραφο 3 του παρόντος πως το ασαφές ως θολό θεσμικό πλαίσιο και οι διαδικασίες που σχετίζονται με την εκπόνηση των ΜΠΕ για επενδύσεις ΑΠΕ, αποτελούν ίσως τον κυριότερο παράγοντα για την καθυστέρηση που παρατηρείται στις διαδικασίες αδειοδότησης και επίσπευσης των διαδικασιών των συγκεκριμένων επενδύσεων.

Μεταφέρουμε αυτούσιο το κείμενο από τη συγκεκριμένη πηγή:

«Εξίσου σημαντική είναι και η πανίδα του όρους. Αν και τα μεγάλα θηλαστικά, όπως η αρκούδα, ο λύκος και το ελάφι, δεν υπάρχουν σήμερα, εντούτοις παρατηρούνται πολλά άλλα, όπως αγριογούρουνα, λαγοί, σκαντζόχοιροι, ασβοί, κουνάβια, νυφίτσες και σκίουροι. Υπάρχουν επίσης αρκετά είδη νυχτερίδων, πολλά νυκτόβια και ημερόβια αρπακτικά πουλιά, πολλά είδη πεταλούδων και άλλα σπάνια έντομα. Επίσης συναντώνται σπάνια ερπετά, όπως ο λαφίτης (*Elaphe quatuorlineata*) και η ονυχοχελώνα (*Testudo bermanni*) καθώς και αμφίβια, όπως ο χτενοτρίτωνας (*Triturus cristatus*) και ο κιτρινογάστορας φρύνος (*Bombina variegata*). (ΕΛΛΑΔΑ - Τόμος 26 - Νομός Ημαθίας)»

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι ζωικοί πληθυσμοί του Βερμίου, ιδιαίτερα τα τριχωτά θηλαστικά που είναι και η καλύτερη λεία των κυνηγών, στο παρελθόν επλήγησαν από την υπερθήρευση αλλά και από τη γενικότερη υπερεκμετάλλευση του φυσικού πλούτου του δάσους. Τα είδη που επλήγησαν περισσότερο και τώρα αρχίζουν να ανακάμπτουν είναι ο λαγός, το αγριοκούνελο, ο αγριόχοιρος, το ελάφι και το ζαρκάδι. Σε φάση ανάκαμψης είναι και οι πληθυσμοί πτηνών που απαντώνται στην περιοχή, κυρίως του κότσυφα, του δρυοκολάπτη αλλά και των διαφόρων ειδών αετών και γερακιών που καταγράφονται στις πλαγιές του Βερμίου.»

**Σημειώνεται πως οι συγκεκριμένες αναφορές δεν υποστηρίζονται βιβλιογραφικά ούτε στην παραπάνω ιστοσελίδα – πηγή. Στο βαθμό που δεν υπάρχει επομένως ούτε στο πρωτότυπο κείμενο η απαραίτητη τεκμηρίωση, οι συγκεκριμένες αναφορές εκτός από αντιφατικές μπορούν να χαρακτηριστούν και αυθαίρετες.*

9. «Η αύξηση του θορύβου, ενδεχομένως να δημιουργήσει μικρά προβλήματα στην πανίδα της περιοχής, οδηγώντας την κατά το διάστημα κατασκευής σε μερική μετακίνηση. Εν τούτοις, η όχληση θα είναι μικρής διάρκειας και έντασης και τελικά αναστρέψιμη μετά το πέρας των εργασιών.» (παρ. 7.2.1.2).

Παρατηρήσεις:

Γενικόλογη μη τεκμηριωμένη αναφορά που δεν αντιμετωπίζει την ουσία του προβλήματος και συγκεκριμένα το ενδεχόμενο απώλειας ειδών που δε θα μπορέσουν να προσαρμοστούν στην έστω προσωρινή εκτόπισή τους με αποτέλεσμα τη μείωση της βιοποικιλότητας της περιοχής. Το αν θα είναι ή όχι αναστρέψιμη μία παρέμβαση θα πρέπει να αξιολογηθεί ανά είδος και όχι γενικά όπως συστηματικά κάνουν οι μελετητές.

10. «Αναφορικά με τους κινδύνους που ενδέχεται να αντιμετωπίσει η πανίδα της περιοχής λόγω της διάνοιξης νέων δρόμων και της ενδεχόμενης αυξημένης ανθρώπινης παρουσίας στην περιοχή, και ειδικότερα της κυνηγετικής δραστηριότητας, αναφέρεται πως στην περιοχή υπάρχει πλήθος δασικών δρόμων, καλής και μέτριας βατότητας. Έτσι, η πρόσβαση των κυνηγών στο βουνό ήταν από πριν εξασφαλισμένη, αφού με οχήματα 4x4 μπορούσαν να φτάσουν στο μεγαλύτερο κομμάτι του χώρου εγκατάστασης» (παρ. 7.2.1.2).

Παρατηρήσεις:

Προκλητικά ανακριβής – αυθαίρετη αναφορά που εκμηδενίζει χωρίς την παραμικρή τεκμηρίωση τις πολύ πιθανές αρνητικές επιδράσεις από την κατασκευή του συγκεκριμένου έργου. Ακόμη και αν οι αρνητικές συνέπειες από τη λειτουργία ενός αιολικού πάρκου αμφισβητούνται, οι περισσότεροι φορείς αναγνωρίζουν πως η διάνοιξη νέων δρόμων είναι πολύ πιθανό να επιφέρει ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής.

Το γεγονός πως οι μελετητές αναφέρουν πως ένα συμβατικό τετρακίνητο όχημα όπως αυτά που χρησιμοποιούν οι κυνηγοί, έχει τη δυνατότητα να κινηθεί εκτός δρόμου και να καλύψει τη διαδρομή των 100 και πλέον χμ, που πρόκειται να διανοιχθούν δείχνει με σχετική ασφάλεια την έλλειψη ουσιαστικών επιχειρημάτων της παραπάνω αυθαίρετης όπως αποδεικνύεται υποβάθμισης των αρνητικών επιπτώσεων που θα έχει στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής η διάνοιξη πολλών χμ νέων δρόμων που προβλέπεται στα πλαίσια της εγκατάστασης του συγκεκριμένου αιολικού εργοστασίου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Εκτός αυτού, τα 100χμ νέων δρόμων που αναμένεται να διανοιχτούν θα έχουν πλάτος και ποιότητα τέτοια που θα επιτρέπουν την οδική πρόσβαση στην «απάτητη» κορυφογραμμή του Βερμίου ακόμη και σε οχήματα που έχουν αμιγώς «ασφάλτινο» χαρακτήρα, με αποτέλεσμα την κατακόρυφη αύξηση της συχνότητας διέλευσης τροχοφόρων σε μέρη στα οποία η πρόσβαση μέχρι σήμερα μπορούσε να γίνει μόνο από πεζούς.

11. «Έτσι, η διάνοιξη δρόμων για την μεταφορά του εξοπλισμού δεν πρόκειται να μεταβάλει την υπάρχουσα κατάσταση πρόσβασης, αντιθέτως θα μπορέσει να συμβάλει στην καλύτερη φύλαξη της περιοχής από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, καθώς θα μπορούσε να αξιοποιηθεί από αυτές για οργάνωση περιπολιών κ.τ.λ.» (παρ. 7.2.1.2).

Παρατηρήσεις:

Οι αρμόδιες για τη φύλαξη Υπηρεσίες και συγκεκριμένα η Δασική Υπηρεσία ακόμη και πριν την οικονομική κρίση που μαστίζει τη χώρα μας είχαν περιορισμένες επιχειρησιακές δυνατότητες λόγω της θεσμικής απαξίωσης που αντιμετωπίζουν η οποία μεταφράζεται σε σημαντικές ελλείψεις σε εξοπλισμό και προσωπικό. Η διάνοιξη νέων δρόμων στην κορυφογραμμή του Βερμίου δεν αναμένεται να αλλάξει ούτε στο ελάχιστο την παραπάνω κατάσταση με δεδομένο το γεγονός πως δεν είναι το οδικό δίκτυο που περιορίζει τις δυνατότητες ελέγχου των αρμόδιων φορέων αλλά η έλλειψη πόρων. Το παράδοξο είναι πως η «πράσινη ανάπτυξη» ενώ προβλέπει σημαντικά κεφάλαια για τις επιδοτήσεις του ηλεκτρικού ρεύματος που παράγεται από ΑΠΕ, δεν προβλέπει αντίστοιχα ενίσχυση ούτε στο ελάχιστο των αρμόδιων Υπηρεσιών. Η διάνοιξη νέων δρόμων επομένως αναμένεται να αυξήσει – επεκτείνει συγκεκριμένες παραβατικές συμπεριφορές (λαθροθηρία, λαθροουλοτομία κλπ) χωρίς να αυξήσει αντίστοιχα τις δυνατότητες ελέγχου της περιοχής από πλευράς Δασικής Υπηρεσίας.

12. «Αναμένεται η απομάκρυνση των πλέον ευαίσθητων ειδών όπως μικρά θηλαστικά και μικρά νυχτόβια πουλιά από τις θέσεις πηγών θορύβου και φωτός καθώς ο θόρυβος και ο ισχυρός φωτισμός κατά τη φάση κατασκευής αλλά και λειτουργίας αποτελούν παράγοντες όχλησης για αυτούς τους ζωικούς πληθυσμούς» (παρ. 7.2.1.2).

Παρατηρήσεις:

Το ζητούμενο από μία Μ.Π.Ε. αυτού του επιπέδου είναι αφού εντοπιστούν οι πιθανές αρνητικές συνέπειες στο φυσικό περιβάλλον να αναλυθούν οι εναλλακτικές λύσεις που θα περιορίσουν ή θα εκμηδενίσουν τι συνέπειες αυτές. Οι μελετητές με την παραπάνω αναφορά η οποία δε συνοδεύεται από καμία εναλλακτική πρόταση αντιμετώπισης του προβλήματος που παραδέχονται πως ενδέχεται να προκύψει αλλά ούτε προβαίνουν σε ακριβή εκτίμηση του (ανά είδος), δημιουργούν έντονα ερωτηματικά για τη επάρκεια των προτάσεων στις οποίες καταλήγουν για την αντιμετώπιση των πιθανών αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

13. «Υπάρχει πλήθος μελετών σε ευρωπαϊκό επίπεδο που αναδεικνύει ότι ανεμογεννήτριες και πουλιά μπορούν να συνυπάρξουν. Παρά τις εκφρασμένες κατά καιρούς ανησυχίες, δεν υπάρχει ακόμη ασφαλής τεκμηρίωση ότι οι σύγχρονες ανεμογεννήτριες μπορεί να έχουν μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στους πληθυσμούς και στα ενδιαίτηματα των ειδών ορνιθοπανίδας» (παρ.7.2.1.4*).

Παρατηρήσεις:

Η συγκεκριμένη αναφορά στο βαθμό που γίνεται στα πλαίσια του περιορισμού των ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων στο φυσικό περιβάλλον, εκτιμούμε πως θα πρέπει να τεθεί αντίστροφα: Δεν υπάρχει ακόμη ασφαλής τεκμηρίωση ότι οι σύγχρονες ανεμογεννήτριες δεν έχουν μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στους πληθυσμούς και στα ενδιαίτηματα των ειδών ορνιθοπανίδας.

14. «Είναι πολύ σημαντικό ότι το υπό μελέτη έργο δεν χωροθετείται εντός Ζώνης Ειδικής Προστασίας (Special Protection Area – SPA) του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 ή εντός Σημαντικής Περιοχής για τα Πουλιά (Important Bird Area – IBA). Επιπρόσθετα, το αιολικό πάρκο δεν χωροθετείται εντός κάποιου κύριου διαδρόμου διέλευσης μεταναστευτικών πουλιών» (παρ.7.2.1.4*).

Παρατηρήσεις:

Το γεγονός πως ενώ το όρος Βέρμιο είναι ενταγμένο στο δίκτυο Natura 2000, δεν περιλαμβάνει κάποιες περιοχές ιδιαίτερα για την προστασία των πτηνών, δεν οφείλεται στην «μικρή» ορνιθολογική αξία της περιοχής αλλά σε άλλους λόγους που δεν κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούν εδώ. Όπως και να χει για τους κατοίκους της Ημαθίας η ορνιθοπανίδα της περιοχής ως βασικό συστατικό της βιοποικιλότητάς της, είναι πολύτιμη και ανεξάρτητα από το αν «προστατεύεται» ή όχι επίσημα, θεωρούμε πως στην πράξη θα πρέπει να εξασφαλίζεται η διατήρησή κάθε είδους που τη συνθέτει.

15. «Από τα προαναφερθέντα εκτιμάται καταρχήν ότι η λειτουργία του αιολικού σταθμού δεν αναμένεται να επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις μεγάλης έντασης στην ορνιθοπανίδα της περιοχής. Επιπλέον, δεν θα θιγεί ο πληθυσμός κάποιου σπάνιου ή απειλούμενου είδους. Παρόλαυτά, για λόγους πληρότητας της μελέτης και κυρίως όσο το δυνατόν ασφαλέστερης πρόβλεψης των επιπτώσεων του έργου στην ορνιθοπανίδα, κρίνεται σκόπιμη η ενδελεχής διερεύνηση της πιθανής όχλησης των ανεμογεννητριών στην διαβίωση των ειδών ορνιθοπανίδας της περιοχής» (παρ.7.2.1.4*).

Παρατηρήσεις:

Ενώ οι μελετητές αναγνωρίζουν πως οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στην ορνιθοπανίδα της περιοχής από την προτεινόμενη κατασκευή του αιολικού πάρκου δεν έχουν εντοπιστεί επαρκώς από την έρευνά τους, δε διστάζουν να εξάγουν με βεβαιότητα συμπεράσματα και μάλιστα στην ίδια σελίδα σχετικά με το αν θα θιγεί ή όχι ο πληθυσμός κάποιου σπάνιου ή απειλούμενου είδους, γεγονός που θέτει επίσης σε αμφισβήτηση την αξιοπιστία της μελέτης στο σύνολό της. Τα παραπάνω ενισχύονται τα μέγιστα από το γεγονός πως οι ίδιοι οι μελετητές αναγνωρίζουν σε πολλά σημεία της μελέτης τη σημαντική έλλειψη πρόσφατων - έγκυρων στοιχείων για τα διάφορα είδη που συνθέτουν τη χλωρίδα και την πανίδα της περιοχής.

16. «Φάση λειτουργίας
Η άμεση απώλεια του βιότοπου κάποιων πουλιών, που πιθανόν προκύπτει ως αποτέλεσμα της κατασκευής ενός αιολικού πάρκου και των συνοδευτικών του υποδομών, δεν θεωρείται κατά κανόνα ως σημαντική επίπτωση, αν και αυτό εξαρτάται από τις τοπικές συνθήκες και το μέγεθος της έκτασης που χρειάζεται για την κατασκευή των αιολικών πάρκων και της ανάλογης υποδομής. Σε γενικές γραμμές όμως, το μέγεθος της άμεσης απώλειας ενδιαιτημάτων είναι μικρό ανά ανεμογεννήτρια» (παρ.7.2.1.4*).

Παρατηρήσεις:

Ελλιπής ανάλυση και τεκμηρίωση σχετικά με μία από τις κυριότερες πιθανές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του συγκεκριμένου έργου. Το ζητούμενο είναι να προσδιοριστούν με ακρίβεια οι επιπτώσεις για κάθε είδος της χλωρίδας και της πανίδας της περιοχής χωριστά και η δυνατότητα των ειδών που θα υποστούν απώλεια βιοτόπων να προσαρμοστούν – ανταπεξέλθουν σε αυτήν στα πλαίσια της διατήρησης της βιοποικιλότητας που αποτελεί τόσο Εθνική όσο και Ευρωπαϊκή επιταγή.

17. «• Όχληση που οδηγεί σε εκτόπιση των πουλιών και αλλαγή των διαδρομών πτήσεων που αυτά που χρησιμοποιούν μακριά από τις ανεμογεννήτριες και τα αιολικά πάρκα, το αποκαλούμενο «φράγμα ανάσχεσης» (“barrier effect”). Ουσιαστικά πρόκειται για έμμεση απώλεια βιοτόπου. Οι δυνητικές συνέπειες των αιολικών πάρκων στη διατάραξη της орνιθοπανίδας είναι ποικίλες και άμεσα εξαρτώμενες από το είδος πουλιών, την εποχή και την τοποθεσία. Η διατάραξη της орνιθοπανίδας, ανάλογα με την περίπτωση, μπορεί να οδηγήσει σε μετατόπιση μέρους πληθυσμών, απόκλιση στη διερχόμενη πορεία και «αχρήστευση» τμήματος κατάλληλου βιοτόπου των πουλιών. Υπάρχουν μελέτες που εντοπίζουν πιθανές αρνητικές συνέπειες από τη διατάραξη της орνιθοπανίδας λόγω εκτοπισμού πληθυσμών (π.χ. BirdLife 2003). Το μέγεθος όμως της παραπάνω επίπτωσης ποικίλει, ανάλογα με τη θέση και τα είδη της орνιθοπανίδας. Στην ξηρά, η απόσταση όχλησης έχει καταγραφεί να φθάνει ως και τα 800 m για πάπιες και άλλα διαχειμάζοντα υδρόβια είδη (Pedersen & Poulsen, 1991). Γενικά τα 600 m είναι ευρέως αποδεκτά ως η μέγιστη αξιόπιστα καταγεγραμμένη απόσταση εκτόπισης στην περίπτωση παρυδάτιων ειδών και αιολικών πάρκων κοντά σε υγροβιότοπους, ωστόσο οι επιπτώσεις στη συμπεριφορά ποικίλουν όχι μόνο μεταξύ διαφορετικών ειδών, αλλά και μεταξύ ατόμων του ίδιου είδους, ανάλογα με το στάδιο του κύκλου ζωής στο οποίο βρίσκονται (διαχείμαση, πτερόρροια, αναπαραγωγή), το μέγεθος του κοπαδιού και τον βαθμό εξοικείωσης του πτηνού με το έργο.» (παρ.7.2.1.4*).

Παρατηρήσεις:

Ενώ οι μελετητές αναγνωρίζουν την ανάγκη εξειδίκευσης των συνεπειών σε κάθε είδος της орνιθοπανίδας της περιοχής, προβαίνουν σε γενικόλογες ή άτοπες αναφορές όπως αυτή για τη σχέση υδρόβιων πτηνών με αιολικά πάρκα που δεν έχει καμία σχέση με τον ορεινό χαρακτήρα του Βερμίου και τα διαφορετικά είδη орνιθοπανίδας που απαντώνται σ’ αυτό, χωρίς να παραθέτουν έστω και μία αναφορά πχ για τα μεγάλα αρπακτικά πτηνά όπως ο Χρυσαιτός (*Aquila chrysaetos*) και ο Φιδαιτός (*Circus gallicus*) που αποτελούν εκπροσώπους μίας από τις κύριες οικογένειες ειδών που συνθέτουν την орνιθοπανίδα της περιοχής του Βερμίου.

Τεκμηρίωση:

Παρουσία Χρυσαιτού στις κορυφές του Βερμίου

<http://itia.ntua.gr/filotis/SitesData/A00040017.pdf>

Προσωπικές μαρτυρίες κυνηγών (Κ. και Γ. Καλιγάς, Α. Γκάσιος)

18. «Λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη ότι και τα είδη орнιθοπανίδας της περιοχής, ακόμη και τα αρπακτικά, είναι μικρού μεγέθους εκτιμάται ότι δεν προκύπτει θέμα φραγμού στη μετακίνησή τους λόγω των αιολικών πάρκων» (παρ.7.2.1.4*).

Παρατηρήσεις:

Ο Χρυσαιτός με 2,3μ. άνοιγμα φτερών που απαντάται στο Βέρμιο αποτελεί το μεγαλύτερο σε μέγεθος αετό της Ευρώπης που απαντάται σε ορεινά οικοσυστήματα (ελάχιστα μεγαλύτερος είναι ο Θαλασσαιτός ο οποίος όμως όπως υποδεικνύει και το όνομά του ενδιαιτεί σε περιοχές με μικρό υψόμετρο).

Στο Βέρμιο απαντώνται επίσης ο Φιδαιτός (1,8 μ. άνοιγμα φτερών) και ο Μαυροπελαργός (*Ciconia nigra*) (άνοιγμα φτερών 2.05 μ) . (Τα δύο τελευταία αποτελούν μεταναστευτικά είδη και έρχονται στη χώρα μας την Άνοιξη ενώ φεύγουν το Φθινόπωρο). Η αναφορά επομένως των μελετητών πως «ακόμη και τα αρπακτικά πτηνά της περιοχής είναι μικρού μεγέθους» και κατ’ επέκταση δεν προκύπτει θέμα φραγμού στη μετακίνησή τους, δημιουργεί έντονες επιφυλάξεις σχετικά με την επάρκεια των επιστημονικών δεδομένων στα οποία

(οφείλει να) βασίζεται η συγκεκριμένη μελέτη. Τα παραπάνω ενισχύονται σημαντικά από το γεγονός πως όπως αναγνωρίζουν και οι ίδιοι οι μελετητές σε πολλά σημεία της μελέτης, δεν υπάρχουν επαρκή πρόσφατα – έγκυρα στοιχεία για τα είδη που συνθέτουν την πανίδα και τη χλωρίδα της περιοχής.

Τεκμηρίωση:

Η εξάπλωση του Φιδαιτού στην Ελλάδα:

<http://www.katakali.net/drupal/ierakomorfa/fidaetos>

Προσωπικές μαρτυρίες κυνηγών (Κ. και Γ. Καλιγιάς, Α. Γκάσιος)

19. «Με δεδομένη τη διαβίωση πτηνών ακόμα και σε περιοχές με πολύ υψηλότερες στάθμες θορύβου (πόλεις, πλησίον βιομηχανικών εγκαταστάσεων και περιοχών κ.λπ.), εκτιμάται ότι η εν λόγω παράμετρος δεν θα έχει σημαντική επίπτωση» (παρ. 7.2.1.4. *)

Παρατηρήσεις:

Προκλητικά αυθαίρετη – άτοπη σύγκριση των ειδών της ορνιθοπανίδας που ζουν κοντά στον άνθρωπο με τα είδη που συνθέτουν την ορνιθοπανίδα της κορυφογραμμής του Βερμίου. Κανένα από τα χαρακτηριστικά – κύρια είδη ορνιθοπανίδας του Βερμίου δεν απαντάται σε αστικές περιοχές. Η συγκεκριμένη αναφορά επομένως αποτελεί μνημείο αντιεπιστημονικού λόγου με δεδομένο το ότι θεωρείται σχεδόν βέβαιο πως θα έχει σαν αποτέλεσμα την απαξίωση - εκμηδενισμό του κενού που υπάρχει στη γνώση του υπό μελέτη αντικειμένου και κατ' επέκταση τον αποπροσανατολισμό των πολιτών και των φορέων που θα αξιολογήσουν τη συγκεκριμένη Μ.Π.Ε.

20. «...α. υπολογίζεται ότι 100 φορές περισσότερα πουλιά πεθαίνουν από σύγκρουση με οχήματα παρά με ανεμογεννήτριες.
β. Οι εκτιμήσεις για τα αίτια θανάτου πουλιών από οχήματα, κυνήγι και ανεμογεννήτριες στην Ολλανδία έχουν ως εξής:

1. Οχήματα : 2.000 θάνατοι πουλιών

2. Κυνήγι : 1.500 θάνατοι

3. Α/Γ (1000 MW) : 20 θάνατοι

(8) «....Στη διεθνή βιβλιογραφία, αναφέρεται ότι ο αριθμός ατυχημάτων πουλιών ανά μονάδα μήκους ενός αιολικού πάρκου δεν είναι σε καμία περίπτωση μεγαλύτερος από τον αριθμό εκείνων ανά μονάδα μήκους μιας εθνικής οδού ή ενός υπέργειου ηλεκτρικού δικτύου υψηλής τάσης...» (παρ. 7.2.1.4. *)

Παρατηρήσεις:

α) Η επιμονή των μελετητών να προβαίνουν σε άτοπες συγκρίσεις ενισχύει κι εδώ την αμφισβήτηση για την επιστημονική επάρκεια και την αμεροληψία της συγκεκριμένης Μ.Π.Ε. Στα πλαίσια της διατήρησης της βιοποικιλότητας οι περιβαλλοντικές συνέπειες όπως αναγνωρίζουν οι ίδιοι οι μελετητές σε αρκετά σημεία της μελέτης, οφείλουν να προσεγγίζονται ανά είδος και όχι στο σύνολο της ορνιθοπανίδας. Προσεγγίζοντας λοιπόν την ορνιθοπανίδα σε επίπεδο συγκεκριμένων ειδών και όχι σαν σύνολο μπορεί εύκολα να διαπιστώσει κανείς πως τα ποσοστά θνησιμότητας Χρυσαιτών, Φιδαιτών, Μαυροπελαργών και λοιπών ειδών που συνθέτουν την ορνιθοπανίδα του Βερμίου αντιστρέφονται και υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις πως είναι περισσότεροι οι θάνατοι που οφείλονται σε πρόσκρουση με ανεμογεννήτριες παρά αυτοί που οφείλονται σε οχήματα, στο κυνήγι (στην πράξη τα παραπάνω είδη δεν έρχονται σχεδόν ποτέ στην Ελλάδα σε επαφή με αυτοκινητοδρόμους υψηλών ορίων ταχύτητας, ενώ κανένα από τα

παραπάνω είδη δεν είναι θηρεύσιμο, συνεπώς αν τίθεται θέμα θανάτωσης από πυροβόλο όπλο αυτό συνιστά λαθροθηρία και όχι θήρα!) κλπ.

Τεκμηρίωση:

1. Άρθρο για τη θνησιμότητα των Χρυσαιτών σε Αιολικό Πάρκο των Ηνωμένων Πολιτειών
<http://articles.latimes.com/2012/feb/16/local/la-me-eagles-20120216>

2. Άρθρο για τη θνησιμότητα των Χρυσαιτών σε Αιολικό Πάρκο των Ηνωμένων Πολιτειών
<http://www.dailymail.co.uk/news/article-1394945/The-green-killer-Scores-protected-golden-eagles-dying-colliding-wind-turbines.html>

3. Άρθρο για την επίπτωση των Αιολικών Πάρκων στην ορνιθοπανίδα μίας περιοχής όπου γίνεται αναφορά στη θνησιμότητα των Χρυσαιτών:
http://www.ornithologiki.gr/page_cn.php?aID=1116

21. **«Τονίζεται ότι η περιοχή του έργου δεν αποτελεί κύριο μεταναστευτικό διάδρομο, επομένως τα όσα αναφέρονται ακολούθως αφορούν σε πολύ μικρό βαθμό το υπό μελέτη έργο** (παρατηρείται ένας μικρός αριθμός πουλιών να ακολουθεί διαφορετική διαδρομή από το κύριο ρεύμα των πουλιών κατά το μεταναστευτικό τους ταξίδι)...» (παρ. 7.2.1.4.*).

Παρατηρήσεις:

Αν και δεν μπορεί κανείς να απαξιώσει την προσφορά της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας στην Ελληνική ορνιθολογία, στο βαθμό που ο χάρτης των μεταναστευτικών διαδρομών των αποδημητικών πτηνών δεν έχει επικυρωθεί από κάποιο αρμόδιο φορέα, δε μπορεί κανείς να αποκλείσει το ενδεχόμενο να μην περιλαμβάνει όλους τους μεταναστευτικούς διαδρόμους της χώρας. Ανεξάρτητα από τα παραπάνω, σε ότι αφορά στα θηρεύσιμα μεταναστευτικά πτηνά, **οι κορυφογραμμές του Βερμίου αποτελούν μεταναστευτικό διάδρομο και ιδιαίτερα το Ανατολικό τμήμα του από όπου διέρχονται κάθε Άνοιξη και Φθινόπωρο σημαντικός αριθμός από Περιστεροειδή (Φάσσες, Τρυγόνια) Κιχλιδή (Τσίχλες- Κότσυφες) και διάφορα στρουθιόμορφα πτηνά.** Η παραπάνω αναφορά επομένως εκτός του γεγονότος πως δεν έχει την απαιτούμενη τεκμηρίωση, θεωρούμε βέβαιο πως δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, ενώ εκτιμούμε πως θα πρέπει να διερευνηθεί διεξοδικά το ζήτημα της επίδρασης των ηλεκτρομαγνητικών πεδίων που αναπτύσσονται γύρω από ένα Αιολικό Πάρκο σε σχέση με τη μετανάστευση των περιστεροειδών (Φάσσα, τρυγόνι).

Τεκμηρίωση:

Πλήθος προσωπικών μαρτυριών κυνηγών της περιοχής (Ν. Σανόπουλος, Κ. Τότσκας, Κ. και Γ. Καλιγιάς, Κ. Δάνης, Α. Γκάσιος, Γ. Σίρπης κλπ)

22. **Επιπτώσεις στη χλωρίδα**
«Όλες οι ανεμογεννήτριες του αιολικού σταθμού χωροθετούνται σε γυμνές – χορτολιβαδικές εκτάσεις οι οποίες στερούνται παντελώς δασικής βλάστησης. Αντίθετα μικρά τμήματα των δρόμων πρόσβασης και της εσωτερικής οδοποιίας διέρχονται από δασοσκεπείς εκτάσεις...»
«...Λόγω του μικρού βαθμού δασοκάλυψης της ευρύτερης περιοχής (διάσπαρτα δασοσκεπή αθροίσματα εν μέσω γυμνών και άγονων εκτάσεων), διέλευση των δρόμων από δάση δρυός + Φπ παρατηρείται σε μήκος 3500 μ. Έτσι από την προτεινόμενη βελτίωση όπου θα επέλθει επέκταση των υφιστάμενων δρόμων κατά 3 μ. περίπου θα απαιτηθεί η απομάκρυνση δενδρώδους βλάστησης σε έκταση 10,5 στρέμματα». «..Και εδώ κατά τις εργασίες

βελτίωσης και διάνοιξης του οδικού δικτύου προβλέπεται η απομάκρυνση ατόμων **Μ.πεύκης** τα οποία βρίσκονται εντός της ζώνης κατάληψης των δρόμων. Επειδή οι θέσεις αυτές είναι διάσπαρτες η δασοσκεπής έκταση **Μ.πεύκης** που θα απομειλωθεί εκτιμήθηκε κατά προσέγγιση...».

«...Αν λάβουμε δε υπόψη μας ότι η μεγαλύτερη έκταση των ανατολικών κλιτύων και τμήμα των δυτικών κλιτύων του Βερμίου, καλύπτεται από συμπαγείς εκτάσεις **Μ.πεύκης** τότε η θιγείσα έκταση είναι αμνητέα σε σχέση με την πραγματική κατάληψη των δασοσκεπών εκτάσεων **Μ.πεύκης**...»

«...Οι επιπτώσεις στην βλάστηση θα είναι ακόμη μικρότερες επειδή στην μελέτη φυτοτεχνικής αποκατάστασης που θα συνταχθεί θα προβλέπεται η φύτευση των πρανών των επιχωμάτων με φυτάρια **Μ.πεύκης**...» «... **Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί η ικανότητα των ενδημικών ειδών να αποκαθίστανται μετά από έντονη διατάραξη των περιβαλλοντικών συνθηκών. Ιδιαίτερα δε η Μ.πεύκη επειδή είναι φωτόφιλο είδος και με την σχεδιαζόμενη διάσπαση της κομοστέγης από την εκτέλεση των έργων, θα δημιουργηθούν κατάλληλες συνθήκες αναγέννησής της τόσο στο άμεσο χώρο των έργων όσο και στην ευρύτερη περιοχή του έργου.**

Παρατηρήσεις:

Στη συγκεκριμένη Μ.Π.Ε. δεν γίνεται καμία αναφορά σε πιθανές επιπτώσεις της χλωρίδας και βλάστησης της περιοχής. Είναι προφανές ότι δεν έχει πραγματοποιηθεί επίσκεψη στην περιοχή από ειδικευμένους βοτανικούς και η βιβλιογραφική ανασκόπηση για την περιοχή είναι ιδιαίτερα περιορισμένη. Οι συγγραφείς παραθέτουν αυτούσια το “STANDARD DATA FROM” από την ιστοσελίδα του EUNIS (<http://natura2000.eea.europa.eu/#>) όμως δεν έχουν λάβει υπόψη πρόσφατες μελέτες της χλωρίδας και βλάστησης του όρους Βερμίου (Χοχλιούρος, 2005) ή πρόσφατες εκδόσεις που αφορούν Σπάνια και ενδημικά είδη της Ελλάδας (Φοίτος κ. ά, 2009).

Δεν γίνεται επίσης καμία αναφορά για τις πιθανές επιπτώσεις του έργου τουλάχιστον στα 34 ελληνικά ενδημικά φυτικά είδη και υποείδη που απαντούν στο όρος Βέρμιο, και ενδέχεται να απαντούν στις θέσεις εγκατάστασης των ανεμογεννητριών ή στη ζώνη κατάληψης του υπό κατασκευή οδικού δικτύου. **Το taxon *Isatis vermicia*, ενδημικό του όρους Βερμίου (απαντάται αποκλειστικά στο όρος Βέρμιο) το οποίο εμφανίζεται στις παρυφές δασών *Pinus nigra* s.l. και σε βραχώδεις θέσεις και βοσκοτόπους σε μέσα ως μεγάλα υψόμετρα (Χοχλιούρος 2005) αποτελεί παράδειγμα ενός φυτικού είδους για το οποίο κρίνεται απαραίτητο να υπάρχει εκτενής αναφορά στην Μ.Π.Ε. για τις πιθανές πιέσεις του έργου στον πληθυσμό του.** Παράλληλα δεν γίνεται μνεία για πιθανές επιπτώσεις στα 52 taxa (φυτικά είδη και υποείδη) που απαντούν στο όρος και περιλαμβάνονται στους παρακάτω καταλόγους προστατευόμενων ειδών α) Προεδρικό διάταγμα 66 ΦΕΚ 23/30.1.1981, β) World Conservation Monitoring Centre, γ) European Red List of Globally Threatened Animals and Plants, δ) Plants IUCN Red List for Greece ε) συνθήκη CITES και στ) Βιβλίο Ερυθρών Δεδομένων των Σπανίων και Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας.

Η αναφορά «Όλες οι ανεμογεννήτριες του αιολικού σταθμού χωροθετούνται σε γυμνές – χορτολιβαδικές εκτάσεις οι οποίες στερούνται παντελώς δασικής βλάστησης» αν και αληθής ως πρόταση, είναι άσχετη με την ουσία της ΜΠΕ, καθώς τα φυτικά είδη που χρήζουν προστασίας δεν απαντώνται μόνο σε δασικές εκτάσεις, αλλά έχουν μεγάλο ποσοστό συμμετοχής τόσο σε ανωδασικά οικοσυστήματα όσο και σε βραχώδεις εκτάσεις (σημαντικοί πυρήνες ενδημισμού είναι οι ασβεστολιθικές βραχώδεις θέσεις). Οι μελετητές στη σχετική παράγραφο όπου αναλύουν τις πιθανές επιπτώσεις του έργου στη χλωρίδα της περιοχής,

στην ουσία περιορίζονται μόνο στις επιπτώσεις στη Μαύρη Πεύκη (*Pinus nigra*) γεγονός που θεωρούμε πως στερεί από τους αρμόδιους φορείς και τους πολίτες που θα ενημερωθούν από τη συγκεκριμένη ΜΠΕ, τις πιθανές επιπτώσεις στο σύνολο των ειδών που συνθέτουν τη χλωρίδα της περιοχής και θέτει κατ' επέκταση σε αμφισβήτηση την επάρκεια της.

Κρίνεται επομένως σκόπιμο, η παρούσα μελέτη να εμπλουτιστεί από συγκεκριμένες αναφορές όσον αφορά στην παρουσία απειλούμενων φυτικών ειδών στις θέσεις κατάληψης (οδικό δίκτυο και πλατείες των Α/Γ) και τις επιπτώσεις που θα έχουν τα τεχνικά έργα πληθυσμό τους λαμβάνοντας υπόψη αν και κατά πόσο είναι στενότοπα τα είδη που απαντούν μόνο στη ζώνη κατάληψης. Το ίδιο πρέπει να γίνει και για την εμφάνιση της σπάνιας (για το όρος) φυτοκοινωνίας *Deschampsia caespitose-Geum coccineum* που απαντάται στα κράσπεδα πηγών και ρυακιών σε επίπεδες θέσεις της ανωδασικής ζώνης (Χοχλιούρος, 2005).

Ενώ οι μελετητές αναφέρουν ρητά την προσέγγιση που πρέπει να ακολουθηθεί για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του συγκεκριμένου έργου στην εισαγωγή του Κεφ. 7, και στις παραγράφους 7.2.3.2. και 7.2.3.3., εντούτοις, δεν την εφήρμοσαν ούτε στο ελάχιστο σε ότι αφορά στη χλωρίδα (αλλά και την πανίδα) της περιοχής μελέτης, γεγονός που επίσης εγείρει ζήτημα αξιοπιστίας και επάρκειας της συγκεκριμένης ΜΠΕ.

Ενδεικτικά αναφέρουμε το γεγονός πως στην παραπάνω παράγραφο που αφορά στις επιπτώσεις του έργου στη χλωρίδα της περιοχής η Μαύρη Πεύκη που έχει ευρεία εξάπλωση στην περιοχή και δεν αποτελεί σπάνιο είδος αναφέρεται 6 φορές ενώ το ενδημικό του Βερμίου *Isatis vermia* ούτε μία(!).

Τεκμηρίωση:

1. Χοχλιούρος, Σ., 2005. Χλωριδική και φυτοκοινωνιολογική έρευνα του όρους Βερμίου Οικολογική προσέγγιση. Διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα, 372 σελ..
2. Φοίτος Δ., Κωνσταντινίδης Θ., Καμάρη, Γ. (editors) 2009. Βιβλίο Ερυθρών Δεδομένων των Σπανίων και Απειλούμενων Φυτών της Ελλάδας, τόμοι Ι και ΙΙ. Ελληνική Βοτανική Εταιρεία.

22. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ της Μ.Π.Ε.

1. Αιολικά Πάρκα – Η αναπτυξιακή και περιβαλλοντική τους διάσταση, έκδοση του Ελληνικού Συνδέσμου Επενδυτών ΑΠΕ, 2002
2. Αιολική ενέργεια ή κλιματικές αλλαγές, έκδοση του Ελληνικού γραφείου της Greenpeace, 2003
3. Ανδρεαδάκης Α., Βλαστός Θ., Κόρας Α., Μαρίνος-Κουρής Δ., Μπριμπίλη Τ., Τσούλος Θ., Χριστοδούλου Γ. Και Χριστούλας Δ. “Σχεδιασμός Έργων Υποδομής και Προστασίας του Περιβάλλοντος”, Τόμος Α, Συγκοινωνιακά, Υδραυλικά, Ενεργειακά Έργα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2001
4. Αριανούτσου Μ., Γεωργίου Κ., Δημητρακόπουλος Α., Καρτάλης Κ., Παναγιωτίδης Π. και Σταματόπουλος Κ. “Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον”, Τόμος Α, Το Φυσικό Περιβάλλον, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 1999
5. Australian Wind Energy Association, “Wind turbines and birds”
6. Βαβίζος Γ. και Μερτζάνης Α., “Περιβάλλον – Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων”, 2002
7. «Βιότοποι της Ελλάδας – Natura 2000», Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

8. *Bird Studies Canada, "Potential Impacts of Wind Turbines on Birds at North Cape, Prince Edward Island", Kingsey and Whittam, 2001*
9. *Barclay, R.M.R., Baerwald, E.F., & Gruver, J.C. (2007) Variation in bird and bat fatalities at wind energy facilities: assessing the effects of rotor size and tower height. – Can. J. Zool. 85: 381-387.*
10. *Canadian Wildlife Service "Wind Turbines and Birds – a Guidance Document for Enviromental Assessment", 2003*
11. *Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας*
12. *Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων*
13. *«Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες πηγές Ενέργειας» Υποστηρικτική Μελέτη, Ιανουάριος 2007*
14. *«Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας», Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, Environplan, Φεβρουάριος 2007*
15. *Ευρωπαϊκή Επιτροπή, "A plan for Europe: Wind Energy – The facts", [http://europa.eu.int/comm/energy/res/sectors/wind_energy_dissemination_en.htm]*
16. *"Enviromental (and other) Impacts of Wind Turbines", έκδοση του Irish Energy Centre*
17. *"Facts about the Wind Energy & Birds", American Wind Energy Association*
18. *Ίδρυμα Δασικών Ερευνών, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων*
19. *Ινστιτούτο Γεωλογικών & Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ)*
20. *IPCC, "Climate Change 2007: The physical science basis"*
21. *Μαράτος Γ., 1972: Η γεωλογία της Ελλάδος. Τόμος Α'*
22. *Μαυρομμάτης Ν., "Το βιοκλίμα της Ελλάδος. Σχέσεις κλίματος και φυσικής βλάστησης, βιοκλιματικοί χάρτες". Ι.Δ.Ε.Α. Αθήνα Μαυρομμάτης, 1980*
23. *Μπινόπουλος Ε. και Χαβιαρόπουλος Π., "Περιβαλλοντικές επιπτώσεις των αιολικών πάρκων", 2001.*
24. *National Wind Coordinating Committee "Avian Collisions with Wind Turbines: A Summary of existing studies and comparisons to other sources of Avian Collision Mortality in the United States", 2001*
25. *Ντάφης Σπ. 1976: Ταξινόμηση της δασικής βλαστήσεως της Ελλάδος. Αυτοτελείς εκδόσεις υπηρεσίας Δασικών Εφαρμογών και Εκπαιδεύσεως, Υπουργείο Γεωργίας 36: 1-16. Αθήναι*
26. *Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Κεντρικής Μακεδονίας*
27. *Stern Review, The Economics of Climate Change, 2006*
28. *Σχέδιο προγράμματος διαχείρισης των Υδατικών Πόρων της χώρας, Υπουργείο Ανάπτυξης, 2003*
29. *Τσανάκας Δ., «Το ηλεκτρικό και μαγνητικό πεδίο στο περιβάλλον των Υ/Σ 150 kV/ MT ως Περιβαλλοντικοί παράγοντες», Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Πατρών*
30. *TUCKER, G.M. and HEATH M.F, 1994: Birds in Europe: their conservation status Cambridge, U.K: BirdLife International (BirdLife Conservation series no 3)*
31. *ΥΠΕΧΩΔΕ, Διεύθυνση Ελέγχου Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου, Εκτίμηση και Χαρτογραφική Απεικόνιση της Ρύπανσης στον Ελλαδικό Χώρο, Μελέτη της Κ/Ξ ΑΔΚ ΕΠΕ-TEM Α.Ε, Δεκέμβριος 2004*

32. *Wind energy developments and Natura 2000: EU Guidance on wind energy development in accordance with the EU nature legislation (European Commission, October 2010)*
33. ΦΙΛΟΤΗΣ-Τράπεζα Στοιχείων για την Ελληνική Φύση, 2001.
<http://itia.ntua.gr/filotis>
34. www.economics.gr
35. www.ekby.gr
36. www.e-ecology.gr

Παρατηρήσεις:

Γίνεται προφανές από την ανάγνωση των παραπάνω βιβλιογραφικών πηγών το γεγονός πως οι αναφορές τις οποίες χαρακτηρίσαμε ως αυθαίρετες δεν καλύπτονται από τις πηγές αυτές. Εκτός αυτού, όπως μπορεί εύκολα να διαπιστώσει κανείς δεν υπάρχει καμία πρόσφατη έρευνα ή μελέτη που να σχετίζεται με την πανίδα ή τη χλωρίδα του Βερμίου συγκεκριμένα, η οποία θα τροφοδοτούσε τους μελετητές με θεμελιώδη - απαραίτητα στοιχεία για την εκπόνησή της Μ.Π.Ε. Εκτός των παραπάνω η παράθεση πηγής σε επιστημονικό κείμενο δε μπορεί να έχει τη μορφή www.economics.gr, www.ekby.gr, www.e-ecology.gr, που αποτελούν αρχικές σελίδες συγκεκριμένων ιστοσελίδων αλλά οι μελετητές οφείλουν να δώσουν με ακρίβεια τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις που χρησιμοποίησαν αλλά και τις αναφορές της μελέτης τις οποίες οι συγκεκριμένες πηγές υποστηρίζουν.

23. Ακολουθούν ενδεικτικά μερικές παραπομπές σε άρθρα επιστημόνων, πολιτών και διαφόρων φορέων (καθώς και σε μερικά βίντεο) που θέτουν σε αμφισβήτηση τη χρήση της αιολικής ενέργειας τόσο στην Ελλάδα όσο και σε διεθνές επίπεδο.

1. <http://www.epaw.org>
2. <http://noturbinesin.saddleworth.net/thecase.htm>
3. <http://www.artistsagainstwindfarms.blogspot.gr/>
4. <http://www.youtube.com/watch?v=qtRb5bD3MWg>
5. http://sagini3.blogspot.gr/2012/06/blog-post_25.html
6. http://www.kathimerini.gr/4dcgi/w_articles_oiko1_1_08/03/2011_1294630
7. <http://elora.gr/portal/to-proto-thema/2062-2012-04-02-13-36-01>
8. http://www.meteo-news.gr/site/article/Climate_change-a_big_scam/
9. <http://www.youtube.com/watch?v=ZnCl-s4nLrE>
10. http://www.dikki.org/index.php?option=com_content&view=article&id=675:2011-10-03-14-46-39&catid=45:2011-10-03-14-38-45&Itemid=63
11. http://archaeopteryxgr.blogspot.gr/2011/05/blog-post_29.html

Πρόσφατες αντιδράσεις φορέων και πολιτών για τα Αιολικά Πάρκα στη Μάνη:

<http://www.econews.gr/2012/06/26/antidraseis-anemogennitries-manis/>

Άρθρο για την επίπτωση των Αιολικών Πάρκων στην ορνιθοπανίδα μίας περιοχής:

http://www.ornithologiki.gr/page_cn.php?aID=1116

Άρθρο για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τα αιολικά πάρκα

<http://www.guardian.co.uk/environment/2009/may/01/wind-farm-bird-radar>

24. Ενδεικτικό της ελλιπούς τεκμηρίωσης της συγκεκριμένης ΜΠΕ εκτιμούμε πως είναι το γεγονός πως για την υποστήριξη – τεκμηρίωση των αναφορών, των συμπερασμάτων και των προτάσεων της μελέτης των 435 σελίδων βασίζεται σε μόλις 36 βιβλιογραφικές πηγές, οι περισσότερες από τις οποίες είναι γενικές και δεν ακολουθούν τα επιστημονικά πρότυπα, ενώ εμείς για την τεκμηρίωση των αναφορών και των συμπερασμάτων που αναφέρθηκαν στις παραπάνω 16 σελίδες χρησιμοποιήσαμε 34 έγκυρες βιβλιογραφικές πηγές.

Με τιμή

Ο Πρόεδρος
Ιωάννης Πολυχρόνης

Ο Γεν. Γραμματέας
Νικόλαος Καλογεράκος

Το κείμενο έγραψε ο κ. Αλέξανδρος Γκάσιος, Δασολόγος, MSc Διαχείριση Άγριας Πανίδας, Επιστημονικός Συνεργάτης Στ Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας Θράκης».

Β. Επιστολή του κ. Αργυρίου Παπαδόπουλου, στην οποία αναφέρει ότι είναι κάτοχος μεταπτυχιακού Πολιτικού Μηχανικού από τον πανεπιστήμιο του Σάρεϋ της Αγγλίας με διπλωματική σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ότι έχει εργαστεί στην κατασκευή ενός αιολικού πάρκου και ο οποίος κάνει τις δικές του παρατηρήσεις γενικά με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ειδικότερα τη δική του ανάλυση σχετικά με τα αιολικά πάρκα κάνοντας.

Ερωτήσεις τέθηκαν από τους δημοτικούς συμβούλους κ.κ. Γώγο, Καρτσιούνη, Υφαντίδη, Ιτσκάρα, Μπουρδάνο, Μαραντίδη, την εκπρόσωπο του ΚΕΠΚΑ κ. Μολύβα και το Δήμαρχο. Διευκρινιστικές απαντήσεις δόθηκαν από τους εκπροσώπους της εταιρίας.

Στη συνέχεια ο λόγος δόθηκε στον κ. Παπαχριστοστομίδα Λάζαρο της ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ, ο οποίος δήλωσε την αντίθεσή του με την κατασκευή του έργου και πρότεινε να γίνει μία επιτροπή αγώνα για τη σωτηρία του βουνού και της Νάουσας.

Επίσης ο λόγος δόθηκε στον κ. Γκάσιο Αλέξανδρο, δασολόγο, επιστημονικό συνεργάτη της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης, ο οποίος συνέταξε το κείμενο της επιστολής της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας που κατατέθηκε στο Συμβούλιο και στην οποία καταγράφονται οι παρατηρήσεις επί της Μ.Π.Ε. και οποίος κατέληξε λέγοντας «θεωρούμε ότι όταν κάποιος δεν γνωρίζει την υφιστάμενη κατάσταση, δεν είναι σε θέση να εντοπίσει τις επιπτώσεις στην υφιστάμενη κατάσταση. Δηλαδή πρέπει κάποιος να γνωρίζει πλήρως τι συμβαίνει πάνω στο Βέρμιο, έτσι ώστε να εντοπίσει τις επιπτώσεις και απ' εκεί και πέρα να προτείνει εναλλακτικά σενάρια που θα επεξεργαστείτε εσείς, οι αρμόδιοι φορείς, έτσι ώστε να πάρετε απόφαση για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις αυτού του έργου».

Ο Δήμαρχος χαρακτήρισε ακριβείς τις παρατηρήσεις της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης και πρότεινε, να ενσωματωθούν στις δικές του παρατηρήσεις.

Στη συνέχεια επί του θέματος τοποθετήθηκαν οι δημοτικοί σύμβουλοι κ.κ. Ιωσηφίδου, Γώγος, Καρτσιούνης, Φουντούλης, Λακηνάνος, Παρθενόπουλος.

Ιωσηφίδου: Κύριοι συνάδελφοι, αγαπητοί συμπολίτες, δεν θα αναφερθώ διεξοδικά στους λόγους, οι οποίοι ωθήσανε τους ανθρώπους στις εναλλακτικές μορφές ενέργειας, αλλά μόνο ονομαστικά. Η αύξηση του διοξειδίου του άνθρακα της ατμόσφαιρας, που προκαλεί την αύξηση της θερμοκρασίας, επίσης τα οξείδια του αζώτου και του θείου και η τέφρα, τα οποία έχουμε και εμείς εδώ, με αύξηση των ασθενειών και των καρκίνων, τους ρύπους δηλαδή, μια και είμαστε κοντά στα λιγνιτοεργοστάσια. Η εξάρτηση που έχουμε όλοι μας από τις πετρελαϊκές εταιρίες, οι οποίες όπως θέλουν κατά το δοκούν ανεβάζουν ή κάνουν τις τιμές ή τις ελλείψεις και το ότι τα αποθέματα που διαθέτουμε σε άνθρακες, γαιάνθρακες, υδρογονάνθρακες εξαντλούνται. Και επειδή επιπλέον δεν επιθυμούμε την πυρηνική ενέργεια, η οποία αντί να είναι καθαρή όπως τη λέγανε μερικού, έχει ανεξέλεγκτες επιπτώσεις όταν αστοχήσει. Γι' όλους αυτούς τους λόγους, πιστεύω, ότι οι άνθρωποι που αγαπάν το περιβάλλον είναι σίγουρα υπέρ των εναλλακτικών μορφών, των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας. Ως εκ τούτου, το ζήτημα δεν είναι το αν, το ζήτημα είναι το πώς θα εφαρμόσουμε αυτές τις εναλλακτικές μορφές ενέργειας. Θα κάνουμε πράξη τις ανανεώσιμες πηγές. Αυτά τα στοιχεία ήταν από την εισήγηση που θα έκανε ο κ. Κελεσίδης, ο οποίος με παρακάλεσε να τα πω γιατί έλλειπε. Την προηγούμενη φορά ήταν.

Η άποψη της Ενωτικής Κίνησης Πολιτών είναι, ότι ο Δήμος μας θα όφειλε να είναι πρωτοπόρος σ' αυτές εδώ τις δράσεις. Γιατί πιστεύουμε, ότι δεν μπορούμε να σταματήσουμε την πρόοδο, γιατί πιστεύουμε, ότι το τρένο θα φύγει είτε εμείς θα αποφασίσουμε να ανεβούμε σ' αυτό το τρένο, είτε αποφασίσουμε να μην ανεβούμε, όπως αποφασίσαμε και το τρένο κάποτε οι πρόγονοί μας άφησαν το τρένο στο Σταθμό, το τρένο έγινε και εμείς μείναμε χωρίς τρένο. Συνεπώς, όφειλε να είναι πρωτοπόρος. Τότε θα μπορούσε να συμμετέχει στο σχεδιασμό, να επιλέξει τα καλύτερα σημεία, να επιτύχει μεγαλύτερες αποδόσεις και να καθορίσει αυτός τους όρους με τους οποίους θα γίνουν αυτές οι δράσεις. Είδαμε, ας πούμε, ότι ο Δήμος Ανθεμίων έκανε τα φωτοβολταϊκά επιτυγχάνοντας μεγαλύτερες αποδόσεις. Αυτό που δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να κάνουμε, είναι να το φρενάρουμε. Δεν πρέπει τώρα που αργήσαμε, γιατί δεν το θεωρώ ότι είναι δράση, ότι όταν είχαν γίνει οι αιτήσεις εμείς κάναμε την μελέτη του αιολικού δυναμικού, αυτό ήτανε μόνο για τα μάτια του κόσμου, δεν ήταν ουσιαστικό. Τώρα λοιπόν αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να το διαχειριστούμε, όσο γίνεται καλύτερα. Βλέπουμε άλλωστε, ότι έχουμε μια σταματημένη οικοδομική δραστηριότητα. Αυτήν την στιγμή δεν υπάρχουν σπίτια, δεν υπάρχουν εργοστάσια, όμως αυτή η δυνατότητα που δίνεται είναι μία δυνατότητα για εργασία σε οικοδόμους, σε φορτηγά, σε διάφορες δραστηριότητες και μπορεί να περάσουν μ' αυτόν τον τρόπο αυτήν την δύσκολη καμπή, για να μπορέσουν με το καλό να μπούμε σε μία πραγματική, διαφορετική μορφή ανάπτυξης.

Τι πρέπει να κάνει, πιστεύουμε, αυτήν την στιγμή ο Δήμος για να λειτουργήσει σωστά.

Πρέπει να συνεργαστεί, να χρησιμοποιήσει τις υπηρεσίες του και να συνεργαστεί άμεσα, ώστε να δημιουργήσουμε οδούς σε δρόμους που εμείς τους χρειαζόμαστε και να συνεργαστεί δηλαδή η εταιρία με το Δήμο, προς όφελος και των δύο.

Πρέπει να ελέγξει ο Δήμος την νομιμότητα όλων των αποφάσεων. Εάν κάποιες είναι σωστές, κάποιες δεν είναι σωστές. Δεν θέλουμε όμως ερωτήματα από τον Δήμο. Θέλουμε απαντήσεις. Θέλουμε δηλαδή συγκεκριμένα να αναλάβει και να πει, ποιες είναι νόμιμες και ποιες δεν είναι νόμιμες. Όλες εκείνες που δεν πρέπει να γίνουν, δεν θα γίνουν. Αυτές που πρέπει να γίνουν, να γίνουν. Αλλά πρέπει να είμαστε βέβαιοι για την νομιμότητα των αποφάσεων.

Και τρίτο που πρέπει να κάνει ο Δήμος, είναι να οργανώσει τις υπηρεσίες, ώστε να ελέγχουν την εφαρμογή αυτών όλων που θα πούμε και που θα υποβληθούν, των σχεδίων, με μεγάλη σοβαρότητα και αυστηρότητα.

Εγώ αντιλαμβάνομαι την ανησυχία των πολιτών. Είναι πάρα πολύ υγιές φαινόμενο. Και σ' αυτήν την ανησυχία τη δική μας για το περιβάλλον, αλλά και των ανθρώπων για το περιβάλλον και της σύμβασης του Κιότο για το περιβάλλον, οφείλεται η ανάπτυξη των μορφών αυτών των εναλλακτικών ενέργειας. Πιστεύω ότι πρέπει να είμαστε σε εγρήγορση σαν πολίτες, γιατί καμιά, μα καμιά δράση δεν μπορεί να έρθει, χωρίς να μην έχει βλαπτικά αποτελέσματα. Το είδαμε, ότι πήγε το υδροηλεκτρικό στο «Μοσχόκι» να το κάνει ένας άνθρωπος, αλλά επειδή δεν ελέγχθηκε, έγιναν άσχημα πράγματα, φαντάζομαι γι' αυτό οι υπηρεσίες το σταμάτησαν. Η καθαρότερη, η ωραιότερη, η πάρα πολύ πρόσφορη μορφή ενέργειας, το υδροηλεκτρικό.

Συνεπώς, πρέπει να είμαστε σωστοί στον έλεγχο όλων αυτών των πραγμάτων, τα οποία υποβάλλονται και κατά τα άλλα, εάν τηρηθεί η νομιμότητα και γίνει σωστά ο έλεγχος, εμείς είμαστε υπέρ αυτής της εναλλακτικής μορφής ενέργειας.

Στη δευτερολογία της είπε: Εμείς είπαμε ότι συμφωνούμε με την Μ.Π.Ε., αλλά πρέπει να τηρηθεί η ισχύουσα νομοθεσία. Διότι εμείς δεν είμαστε ειδικοί να την εκτιμήσουνε. Υπάρχουν ειδικοί στο Υπουργείο. Η βούλησή μας είναι να γίνει αυτό το έργο. Άρα συμφωνούμε με την Μ.Π.Ε.

Πρόεδρος: Με αφορμή την τοποθέτηση της κ. Ιωσηφίδου, θα ήθελα να πω, ότι εδώ εκφράζουμε τη γνώμη μας για τις Μ.Π.Ε. ενός έργου και παρακαλώ πολύ, παράκληση προς την κ. Ιωσηφίδου στην δευτερομιλία σας, αν μπορείτε να κάνετε συγκεκριμένη πρόταση επί του θέματος του συγκεκριμένου. Διότι αναφερθήκατε σε άλλα θέματα, που δεν έχουν σχέση, όπως υδροηλεκτρικά κ.λ.π. Γι' αυτό πρέπει να καταλήξετε σε μία πρόταση. Εμείς εκφράζουμε την άποψή μας. Ναι ή όχι στη Μ.Π.Ε. Την αποδεχόμαστε; Ναι ή όχι. Και αυτό δεν το λέω μόνο προς εσάς, το λέω και προς τους συναδέλφους που ζήτησαν το λόγο. Διότι εύκολα μπορούμε να εκτραπούμε του θέματος και να μιλάμε πολύ γενικά. Το θέμα μας είναι συγκεκριμένο και παρακαλώ μην το ξεχνάτε.

Γώγος: Επί της αρχής είμαστε θετικοί ως προς την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως είναι τα φωτοβολταϊκά και η ανεμογεννήτριες, αλλά στο κατάλληλο μέρος και με κάποιες προϋποθέσεις. Προϋποθέσεις τις οποίες τις θίξαμε εδώ ως προς τις ανεμογεννήτριες, γι' αυτό το λόγο, ζητούμε από την κατασκευάστρια εταιρία γραπτές εγγυήσεις για αποκατάσταση όσων δρόμων χρησιμοποιηθούνε, εάν ευοδώσει ο διαγωνισμός, δηλαδή εάν εγκριθεί. Είχαμε το προηγούμενο σαν Δήμος στην Στράντζα, όπου ο δρόμος ποτέ δεν αποκαταστάθηκε από τον εργολάβο.

Το δεύτερο θέμα είναι για το νερό, που πρέπει να κάνουν οπωσδήποτε μία μελέτη. Θέλουμε να την έχουμε αυτήν, για την αποφυγή των φυσικών καταστροφών, όπως είπαμε.

Και επί πλέον, επειδή ο κύριος επάνω είπε το εξής, ότι η πλάστιγγα γέρνει υπέρ της άποψης του κ. Δημάρχου, εγώ το έγραψα και στις εφημερίδες, για να είμαστε δίκαιοι και έντιμοι και ξεκάθαροι ως προς την Πτολεμαΐδα, γιατί το μεγαλύτερο βάρος από ρυπογόνες ουσίες θα τις επωμιστεί η Πτολεμαΐδα, εγώ έκανα την πρόταση, να κάνουμε μία κοινή συνεδρίαση, όλων των δημοτικών συμβουλίων, όπου εκεί θα πάρουμε αποφάσεις για την συγκεκριμένη μελέτη, η οποία κατά την άποψη του συνδυασμού μας, θα πρέπει να συνοδεύεται και από αυτές τις εγγυήσεις. Και εκεί, είναι αμφίβολο προς τα πού γέρνει η πλάστιγγα, διότι η Βέροια ψήφισε υπέρ, εδώ δεν ξέρω τι θα γίνει, η Εορδαία απ' ότι άκουσα τον κ. Παπαχριστοστομίδα είναι αντίθετη. Πάντως θα έχει να κάνει με ένα Σώμα πολύ αυξημένο σε αριθμό μελών, όποτε νομίζω, ότι θα παρθεί και η σωστότερη απόφαση.

Καρτσιούνης: Για εμάς τα αιολικά πάρκα έχουν πολλές πλευρές. Θέλουμε να επισημάνουμε ότι το ζήτημα μπαίνει και σαν περιβαλλοντικό πρόβλημα και θέλω να πω εδώ, ότι σαν Λ.Α.Σ. δεν είμαστε κατά των Α.Π.Ε. Όχι όμως σ' αυτές τις συνθήκες τις ανεξέλεγκτες. Εμείς βάζουμε το ερώτημα, γιατί γίνονται, από ποιον και για ποιον. Ποιος ωφελείται από αυτήν την συνολική επένδυση. Εδώ έχουμε στόχο, με πρόσχημα την καθαρή ενέργεια, να υλοποιήσει η Χώρα μας το ποσοστό της στις Α.Π.Ε. για απεξάρτηση από τρίτες Χώρες, που μπαίνει θέμα από την Ε.Ε. να μην εξαρτόμαστε από Αμερικάνικα και Ρωσικά συμφέροντα, με χρησιμοποίηση όμως εδώ τεχνογνωσίας όχι εγχώριας αλλά ευρωπαϊκής παραγωγής από Γερμανία, Ισπανία, Δανία. Και με τελικό σκοπό την ιδιωτικοποίηση όλης της ΔΕΗ μέσω των Α.Π.Ε. με ότι σημαίνει αυτό για τον λαό. Τα κριτήρια που γίνονται δεν έχουν καμιά σχέση ότι γίνονται προς όφελος του λαού και την καθαρότητα, αλλά κριτήριο είναι τα τρελά κέρδη των εταιριών. Επένδυση που γίνεται με λεφτά με μεγάλες επιδοτήσεις του ελληνικού και ευρωπαϊκού λαού. Επί πλέον, το ρεύμα που θα φθάνει στο λαό θα είναι πανάκριβο, χωρίς να έχουμε βελτίωση στα περιβαλλοντικά κριτήρια, με σοβαρές επιπτώσεις στο βουνό, στη χλωρίδα, στην πανίδα και βέβαια και στην κτηνοτροφία. Θα επισημάνουμε ακόμα μία πλευρά. Με την ευκαιρία αυτής της επένδυσης, βγήκε ανάγλυφα ακόμα μια πτυχή του Καλλικράτη. Με αυτό το σχήμα δίνεται η δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες, να συνομιλούν με πολύ λιγότερους στα γρήγορα και για μεγαλύτερες εκτάσεις και μεγαλύτερες δουλειές. Όπως είχαμε βέβαια και το τελευταίο διάστημα συνομιλίες ακόμα, ακόμα και με τον Γερμανό Πρέσβη, υπεύθυνο για το ελληνικό ζήτημα, σαν εκπρόσωπο των ιδιωτικών, των μονοπωλίων στον τομέα της ενέργειας και σε ότι άλλο. Τουρισμό κ.λ.π. Εδώ βέβαια μπαίνει ένα ερώτημα σε εμάς σαν Λ.Α.Σ. ότι απορρίπτετε ένα έργο και εγκρίνετε ένα άλλο, που είναι εξ ίσου ζημιογόνο ας πούμε, ότι δήθεν το ένα δεν πληροί, ενώ το άλλο πληροί, άρα γίνεται μια σύγχυση και ένα μπερδεμα στον κόσμο, μια θολούρα, ενώ συνολικά έχουμε επιπτώσεις σοβαρές. Επίσης μπαίνει ένα ερώτημα, πως στην αρχή, ενώ η εισήγηση της Βέροιας, της επιτροπής εκεί, για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις ήταν αρνητική, μετά άλλαξε. Τι έγινε και άλλαξε;

Βέβαια εμείς θέλουμε να πιάσουμε και το ζήτημα των θέσεων εργασίας στην κατασκευή, που μπορεί να είναι κάποιες 300 θέσεις εργασίας, αν άκουσα καλά, για μικρό διάστημα, όμως οι θέσεις εργασίας στη συντήρηση θα είναι ελάχιστες, ελαχιστότατες. Και βέβαια πέρα από τις περιβαλλοντικές περιπτώσεις που είπαμε στη χλωρίδα, πανίδα, κτηνοτροφία, όπου υπάρχουν τέτοια πάρκα αιολικά έχουμε και μείωση της τουριστικής κίνησης της περιοχής. Και βέβαια η Νάουσα στηρίζεται και σε μια, ας το πω έτσι, βιομηχανία τουριστική, θα έχει ένα αντίκτυπο αρνητικό.

Πιστεύουμε ότι οι μελέτες αυτές που ζητιούνται είναι στάχτη στα μάτια, είναι γνωστό ότι δεν θα αποδώσει αυτή η επένδυση και βέβαια μπαίνει και το ζήτημα, ότι η μακροχρόνια ενοικίαση είναι σχεδόν το ξεπούλημα της δημοτικής γης στα μονοπώλια και στα ιδιωτικά συμφέροντα. Είμαστε βέβαια κατά της επένδυσης.

Στη δευτερολογία του είπε: Εμείς είμαστε κατά της επένδυσης, όχι γιατί είμαστε κατά των Α.Π.Ε. αλλά γιατί είναι ιδιωτική επένδυση και σκοπό έχει, αποκλειστικά και μόνο, την κερδοφορία, χωρίς να νοιάζεται, αν το ρεύμα φτάσει ακριβότερο στον καταναλωτή. Και αν σήμερα, που με το λιγνίτη έχουμε, ας πούμε, σχετικά φτηνό ρεύμα, υπάρχουν σπίτια που κινδυνεύουν να μείνουν χωρίς ρεύμα, με τις ΑΠΕ, που το ρεύμα θα είναι ακόμα πιο ακριβό, τα πράγματα θα είναι ακόμα πιο δύσκολα για τις λαϊκές οικογένειες. Εμείς πιστεύουμε, ότι αυτά μπορεί να τα κάνει μόνο ένας κρατικός φορέας ενεργειακός, ο οποίος βέβαια θα παίρνει υπόψιν ότι χρειάζεται να γίνει εξοικονόμηση ενέργειας. Γιατί ακούστηκε εδώ κατά κάποιον

τρόπο, ότι φταίει και ο κόσμος που ξοδεύει ενέργεια, το είπε ο σύντροφός μου ο κ. Λακηνάνος. Πραγματικά χρειάζεται εξοικονόμηση ενέργειας, αλλά ποιος ωθεί τον κόσμο να πάει να αγοράσει το air-condition; Πάλι οι μεγάλες εταιρίες, πάλι οι κατασκευάστριες εταιρίες που θα μπορούσαν αυτά να αποφευχθούν με σωστά σχεδιασμένες πόλεις, με πάρκα, με πράσινο, με πραγματική προστασία το περιβάλλοντος, με σωστές κατασκευές κτιρίων.

Φουντούλης: Έκφραση γνώμης επί της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Ουσιαστικά σήμερα εμείς ερχόμαστε να εκφράσουμε την άποψή μας μόνο για τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Άρα λοιπόν, αν έρθει η εταιρία και μας πει όλα καλά, έχουμε όλες τις απαραίτητες αδειοδοτήσεις κ.λ.π. η βούληση της τοπικής κοινωνίας, η βούληση του δημοτικού συμβουλίου στο να γίνει αυτό το έργο, δεν θα εκφραστεί σήμερα; Θα εκφράσουμε την βούλησή μας, μόνο αν εγκρίνουμε εμείς ή αν μας αρέσει η μελέτη η περιβαλλοντική; Και ποιοι είμαστε εμείς όλοι, αν εξαιρέσω κάποιους, οι οποίοι έχουν σπουδάσει ειδικά, που μπορούν να εκφράσουν την άποψή τους. Είμαστε ένα πολιτικό όργανο και θεωρώ, ότι πολιτικές θα είναι οι αποφάσεις μας και όχι τεχνοκρατικές. Και βεβαίως είναι γεγονός, ότι εμείς οφείλουμε να αξιώσουμε, να απαιτήσουμε, αν θέλετε, αυτή η μελέτη να εφαρμοστεί πλήρως. Οφείλουμε και να αστυνομεύσουμε, αν θέλετε, με τις υπηρεσίες μας, αυτή η μελέτη, η όποια μελέτη εγκριθεί και δεν θα εγκριθεί από εμάς, θα πρέπει να εφαρμοστεί μέχρι κεραίας. Εξεπλάγην βέβαια νωρίτερα, ο Δήμαρχος ανέφερε ότι είμαστε υπέρ των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Υδατοπτώσεις, γεμίσαμε. Φωτοβολταϊκά επίσης και τώρα πάμε στα Αιολικά. Εύχομαι, να μην κοσκινίζουμε 10 χρόνια, αν δεν θέλουμε να ζυμώσουμε. Εύχομαι, να σκεφτούμε πρακτικά, αν είναι δυνατόν και αν είναι να κάνουμε κάτι, να το κάνουμε. Όχι προσκόμματα συνέχεια σε οτιδήποτε καλό πάει να δημιουργηθεί. Τι θέλω να πω μ' αυτό. Όσοι ζούμε στην περιοχή και στη Νάουσα, μακάρι να ζήσουμε 100 χρόνια, εισπνέουμε καθημερινά αυτό το αίσχος, το οποίο δεν φαίνεται μεν αλλά είναι γεγονός, της καύσεως του λιγνίτη. Αυτό περιβαλλοντικά δεν επιβαρύνει; Κάποια στιγμή ο Δήμαρχος τα παλιότερα χρόνια, πολύ σωστά είπε, ότι πρέπει να αξιώσουμε κάποιες αποζημιώσεις από την ΔΕΗ, για την μόλυνση του περιβάλλοντος όχι μόνο στη Νάουσα, στο Βέρμιο. Δεν έγινε βέβαια, αλλά ανεξάρτητα απ' αυτό ήταν σωστή η θέση. Άρα λοιπόν, ο καρκίνος θερίζει στις μέρες μας. Ξέρουμε όλοι το τι γίνεται. Θα ισοσκελίσουμε τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις; Μήπως θα βγούμε πολλαπλάσια κερδισμένοι από οτιδήποτε; Εγώ ερωτήματα θέτω, γιατί θα πρέπει ορισμένα πράγματα να τα βλέπουμε και πρακτικά να προχωράμε. Δεν θα αναφερθώ βεβαίως για το τρένο που κάποιος δεν θέλανε, όπως λέγεται, μην τους ξυπνάει και έγινε πολύ μακριά από την Νάουσα.

Όσον αφορά το οπτικό μέρος, κάποιες μέρες πίνοντας τον καφέ μου βλέπω τον εγγονό του πρώην προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου να παίζει με ένα φουρφούρι τεράστιο στο μπαλκόνι του. Οπτικά ναι, είναι όμορφο. Εμένα προσωπικά θα μου άρεζε η κορυφογραμμή να έχει οπτικά αυτό το όμορφο που παρουσιάζει η ανεμογεννήτρια.

Για τα περιβαλλοντικά τα είπαμε. Οικονομική ωφέλεια κύριοι. Βουλιάζουμε και αν είναι κάθε χρόνο να σώσουμε ένα νομικό πρόσωπο από τα έσοδα, να το σώσουμε, γιατί κάθε έξι μήνες χάνουμε και από ένα και θα το δούμε στα επόμενα θέματα. Τι θέλω να πω μ' αυτό. Η πλήρης διασφάλιση των οικονομικών εσόδων του Δήμου μας και όχι με τον νομικό σύμβουλο μόνο του Δήμου μας, έστω από μια ομάδα νομικών, η οποία θα δέσει χειροπόδαρα την όποια εταιρεία, να διασφαλίσει απόλυτα και πλήρως τα έσοδα του Δήμου. Αυτό πιστεύω ότι θα είναι το καλύτερο. Άρα λέμε ναι, με την προϋπόθεση, ότι θα εφαρμοστούν πλήρως όλες οι μελέτες των περιβαλλοντικών όρων.

Λακηνάνος: Αδιαμφισβήτητα, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ειδικά τα αιολικά, έχουν μηδενικές τιμές διοξειδίου του άνθρακα σε σχέση με τις συμβατικές μορφές. Ωστόσο, δεν είναι αυτός ο λόγος για τον οποίο αναπτύσσονται τα αιολικά πάρκα. Αναπτύσσονται κυρίως από την προσπάθεια που κάνει η Ε.Ε. να απεξαρτηθεί από την εισαγόμενη ενέργεια και βέβαια να εισάγει στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών της παραγωγής ενέργειας, να απελευθερώσει τα ιδιωτικά κεφάλαια. Γι' αυτό και η Ευρώπη εξάλλου έχει υπογράψει την πράσινο βίβλο, όπου προσπαθεί εδώ μέσα σε μια 10ετία θέλει να απεξαρτηθεί από την παραγωγή της συμβατικής ενέργειας, από το 70% να φτάσει στο 50%, διότι τόσο εκτιμούσε, ότι θα εξαρτάται μέχρι το 2030. Περίπου 70%. Αντίθετα οι Η.Π.Α. δεν υπογράφουν το πρωτόκολλο του Κιότου, διότι έχουν συμβατικές μονάδες παραγωγής ενέργειας. Μάλιστα, σ' αυτήν την κατεύθυνση λειτουργούν ομάδες πίεσης, τα γνωστά λόμπι, που επηρεάζουν δημοσιογράφους, πολιτικούς, νομοθέτες, έτσι ώστε να ψηφίζουν νόμους, προκειμένου να είναι ευνοϊκοί για τα συμφέροντά τους. Σύμφωνα με την ιστοσελίδα open secret το αμερικάνικο, που αφορά την διαρροή ειδήσεων σχετικά με το μαύρο χρήμα, πληρώθηκαν το 1998 από τις ΑΠΕ 2,4 εκατομμύρια δολάρια, το 2010 διατέθηκαν 50 δις δολάρια, αντίστοιχα για τις συμβατικές μορφές ενέργειας από 140 έφθασαν στα 400 περίπου. Σύμφωνα με το Ινστιτούτο πολιτικής βέβαια, τα περισσότερα από αυτά τα χρήματα πήγαν σε γερουσιαστές, κυβερνήτες, νομοθέτες, για να πειστούν και να ψηφίσουν νόμους, έτσι ώστε να παραχωρήσουν εκτάσεις ή νόμους ευνοϊκούς, με φορολογικές ελαφρύνσεις ή ακόμα και επιδοτήσεις.

Συνεπώς, όσο βρώμικη είναι στον τομέα αυτό η συμβατική μορφή ενέργειας, το ίδιο βρώμικη είναι και η ανανεώσιμη πηγή ενέργειας. Στην Ε.Ε. έχουμε την επιβολή νομοθετημάτων, όπου για να προωθήσουν οι τρεις κύριες χώρες Γερμανία, Ισπανία και Δανία την τεχνολογία τους. Σαν συνέπεια στην Ελλάδα έχουμε την ανακήρυξη της ΡΑΕ σαν το μόνο διαχειριστή, παρακάμπτοντας το ΣτΕ, έχουμε τα δασοκτόνα νομοσχέδια του 2006, τα οποία ψηφίστηκαν και έχουμε επίσης την επαφή του 2009 του Παπανδρέου με τον Θατέρο, προκειμένου να προωθήσει τις Ισπανικές επενδύσεις, όπως ακριβώς εδώ πέρα στον τομέα της ενέργειας. Έχουμε την αποστολή Φούκτερ, όπως ανέφερε και ο Γιώργος και όλα αυτά εδώ πέρα ακριβώς αποδεικνύουν, ότι στο βωμό των κερδών τους, στη διαδικασία αυτή θα κερδίσουν μόνο οι κατασκευαστές της τεχνολογίας και βέβαια οι πάροχοι της ηλεκτρικής ενέργειας. Το αυξημένο κόστος θα το πληρώσει ο λαός, το ισοζύγιο αυτό που μας λένε ότι θα κερδίσουμε, σίγουρα θα είναι πολύ μικρότερο απ' αυτό που θα πληρώσουμε, ενώ η απασχόληση θα είναι μηδαμινή ή θα είναι προσωρινή. Επιδοτούμε εμείς ταυτόχρονα την κατασκευή όλων αυτών των έργων, δεν γνωρίζω για το συγκεκριμένο έργο, την ίδια ώρα βέβαια υπάρχουν νοικοκυριά τα οποία τους κόβεται το ρεύμα.

Όσον αφορά τα περιβαλλοντικά. Δημιουργούν επενδύσεις όπως εν προκειμένω, όχι με γνώμονα την αγάπη για το περιβάλλον, για το οποίο υποτίθεται ότι κόπτονται, αλλά την μεγιστοποίηση του κέρδους. Για παράδειγμα στην περίπτωση μας θα μπορούσαν να είχαν τοποθετηθεί 50 ανεμογεννήτριες, έτσι ώστε να μην βλάπτουν το περιβάλλον, παρ' όλα αυτά, η μεγιστοποίηση του κέρδους, επειδή ακριβώς υπάρχει δίπλα η Πτολεμαΐδα, φέρνει μία μελέτη, όπου μας μιλάει για 180 ανεμογεννήτριες. Συνεπώς, η ανάπτυξη των Α.Π.Ε. και της παραγωγής, προϋποθέτει μία άλλη αντίληψη, την οποία θα εκφράσω στην δευτερολογία μου.

Στη δευτερολογία του είπε: Για εμάς το ζήτημα δεν είναι πόσο επιβαρύνεται μόνο το περιβάλλον, είναι, αυτό εδώ πέρα το μάρμαρο ποιος τελικά θα το πληρώσει μέσα από αυτήν την διαδικασία. Γι' αυτό λοιπόν, μέσα σ' αυτήν την λογική έχουμε διαφορετική αντίληψη, που εκφράζεται, ότι η παραγωγή ενέργειας πρέπει να γίνεται στη βάση της παροχής ως κοινωνικού αγαθού προς τον πολίτη και όχι στη βάση της μεγιστοποίησης του κέρδους και του ιδιωτικού οφέλους. Της προστασίας του περιβάλλοντος με έναν σωστό χωροταξικό

σχεδιασμό στη βάση όχι πόσο μπορεί να επενδύσει, όπως εν προκειμένω μία εταιρία, αλλά πόσο μπορεί να ανεχθεί μία παρέμβαση το περιβάλλον μας στη συγκεκριμένη θέση με διασφάλιση βέβαια και της ασφάλειας των κατοίκων, την μείωσης της ενεργειακής εξάρτησης της χώρας μας, είναι πάρα πολύ βασικό, από εισαγόμενα καύσιμα, αλλά και τεχνολογία και τέλος την ανάπτυξη περιοχών του εγχώριου βιομηχανικού κλάδου στην έρευνα και στην παραγωγή της τεχνολογίας στον ενεργειακό τομέα.

Τέλος και είναι το βασικότερο ζήτημα, εδώ πέρα που νομίζω δεν το θέτει κανένας, είναι της εξοικονόμησης ενέργειας, διότι χωρίς εξοικονόμηση ενέργειας, νομίζω ότι δεν έχουμε μέλλον.

Επειδή εμάς μέσα από τα 5 σημεία που βάλαμε, η πρόταση του Δημάρχου δεν μας καλύπτει, όσον αφορά το πολιτικό σκέλος και τις διασφάλισης τιμής ενέργειας, γι' αυτό ακριβώς καταψηφίσουμε την πρόταση του Δημάρχου.

Παρθενόπουλος: Εγώ απ' όσα άκουσα μέχρι τώρα, όσον αφορά την έκφραση γνώμης επί της Μ.Π.Ε. ήθελα να εκφράσω την θετική μου άποψη για την μελέτη, με την προϋπόθεση, όπως ανέφεραν και οι εκπρόσωποι της εταιρίας, να συμπεριλάβουν μέσα στην μελέτη, τις ελλείψεις τις οποίες επισήμανε και ο Δήμαρχος κατά την εισήγησή του. Βέβαια κάνατε μία παρατήρηση στην κ. Ιωσηφίδου, ότι εδώ ήρθαμε να μιλήσουμε για την έκφραση γνώμης επί της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Κύριε Πρόεδρε όμως διέκρινα και από εισηγήσεις και τοποθετήσεις που έγιναν, ότι τόσο στους δημοτικούς συμβούλους, όσο και στους πολίτες, τέθηκε και το ζήτημα, εάν πρέπει να γίνει αυτό το έργο, αν είναι σωστό, αν είναι λάθος. Ποιο πολύ μου ακούστηκε να μιλάμε για κάτι κακό ή για κάτι πολύ κακό. Μου έκανε εντύπωση. Δεν υπάρχουν θετικά αποτελέσματα στο περιβάλλον από μια τέτοια επένδυση; Τα πάντα είναι αρνητικά. Θα μπορούσαν πιστεύω να γραφτούν περισσότερες σελίδες και από την εισήγηση του κ. Δημάρχου και από την εισήγηση που έκανε ο σύλλογος των κυνηγών, όσον αφορά για θετικά ζητήματα, απ' ότι για τα αρνητικά που γίνανε σ' αυτές τις εισηγήσεις. Νομίζω, ότι για να έχει μια πιο σωστή άποψη το Δ.Σ. και για να ζυγίσει τα πράγματα, γιατί δεν νομίζω ότι γίνεται κάτι χωρίς απώλειες. Μπορεί να κόψουμε ένα δέντρο. Ναι. Θα σωθεί το δάσος; Για μένα αυτό μετράει. Θα έπρεπε και στην εισήγηση του κ. Δημάρχου να πει κάποια περισσότερα λόγια για τα θετικά αποτελέσματα που έχει μια τέτοια επένδυση για το περιβάλλον. Και δεν αναφέρομαι, ούτε στα οικονομικά, ούτε στις θέσεις εργασίας. Σήμερα εξετάζουμε το περιβάλλον. Γι' αυτό καλεστήκαμε εδώ και θα ήθελα να ειπωθούν λίγα περισσότερα πράγματα για τα θετικά αποτελέσματα.

Επίσης επί του θέματος τοποθετήθηκαν και οι δημοτικοί σύμβουλοι κ.κ. Καρυδά, Βασιλείου, Βαδόλας, Ιτσκάρα, Υφαντίδης, Γκαρνέτας και Μπουρδάνος.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος ανακοίνωσε, ότι τελικώς διαμορφώθηκαν δύο προτάσεις. Του Δημάρχου και της κ. Ιωσηφίδου, όπως παραπάνω διατυπώνονται, οι οποίες και τίθενται σε ψηφοφορία.

Πρόταση Δημάρχου:

ΝΑΙ στην πρόταση ψήφισαν είκοσι τρεις (23) σύμβουλοι οι κ.κ. Παππάς, Ιτσκάρα, Λογδανίδης, Βασιλείου, Βαδόλας, Μαραντίδης, Αδαμίδης, Γκαρνέτας, Τσαγκαλίδου, Παπαδόπουλος, Καρυδά, Ηλίας, Γιάντσης, Βράντσης, Μπουρδάνος, Ράλλη, Χαλκιάς, Τζώρτζης, Δελιηρήστου, Παπαθεοδώρου, Γώγος, Σέπκας και Δάγγας.

ΟΧΙ ψήφισαν επτά (7) σύμβουλοι οι κ.κ. Ιωσηφίδου, Φουντούλης, Παρθενόπουλος, Τελιγιαννίδης, Υφαντίδης, Καρτσιούνης και Λακηνάνος.

Πρόταση Ιωσηφίδου:

ΝΑΙ στην πρόταση ψήφισαν πέντε (5) σύμβουλοι οι κ.κ. Ιωσηφίδου, Φουντούλης, Παρθενόπουλος, Τεληγιαννίδης, Υφαντίδης.

ΟΧΙ ψήφισαν είκοσι πέντε (25) σύμβουλοι οι κ.κ. Παππάς, Ιτσκάρα, Λογδανίδης, Βασιλείου, Βαδόλας, Μαραντίδης, Αδαμίδης, Γκαρνέτας, Τσαγκαλίδου, Παπαδόπουλος, Καρυδά, Ηλίας, Γιάντσης, Βράντσης, Μπουρδάνος, Ράλλη, Χαλκιάς, Τζώρτζης, Δεληχρήστου, Παπαθεοδώρου, Γώγος, Σέπκας, Δάγγας, Καρτσιούνης και Λακηνάνος.

Το Δημοτικό Συμβούλιο

Μετά από διαλογική συζήτηση και φανερή ψηφοφορία και αφού έλαβε υπόψη την εισήγηση του Δημάρχου.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

1. Εκφράζει κατ' αρχήν τη ΘΕΤΙΚΗ ΓΝΩΜΗ του Δήμου Νάουσας στην υλοποίηση της επένδυσης για την δημιουργία Αιολικού Πάρκου στο Βέρμιο, με τον απαραίτητο περιορισμό του, ήτοι την αφαίρεση των δεκαοκτώ (18 Α/Γ), όπως λεπτομερώς προαναφέρθηκαν.
2. Υιοθετεί ως δικές του, όλες τις παρατηρήσεις που καταγράφονται στην επιστολή της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης, θεωρώντας, ότι είναι απολύτως ακριβείς και τις ενσωματώνει στις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν από τον Δήμαρχο.
3. **Απορρίπτει ως ελλιπή** την υποβληθείσα Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την εγκατάσταση Αιολικού Πάρκου στο Βέρμιο ισχύος 522 mw που κατέθεσε η εταιρία ΑΙΟΛΙΚΑ ΒΕΡΜΙΟΥ Ε.Ε.
4. Ζητά η Μ.Π.Ε. να επανέλθει στο δημοτικό συμβούλιο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις επιφυλάξεις - παρατηρήσεις που αναφέρονται στην εισήγηση του Δημάρχου και την επιστολή της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης. Συγκεκριμένα να γίνουν οι αναγκαίες αλλαγές, βελτιώσεις, προσθήκες, προσαρμογές, τροποποιήσεις που να καλύπτουν όλους τους αναπτυχθέντες προβληματισμούς, ενστάσεις και παρατηρήσεις.
5. Να εκπονηθεί από το φορέα υλοποίησης του έργου:
 - Ειδική υδρογεωλογική μελέτη, η οποία θα εξετάσει με λεπτομέρεια την πιθανότητα επηρεασμού ή εξαφάνισης σημείων υδροληψίας (πηγές-γεωτρήσεις) που υδροδοτούν τους οικισμούς και εξυπηρετούν τις ανάγκες της κτηνοτροφίας στην περιοχή παρέμβασης, καθόσον ολόκληρη η έκταση αποτελεί και τη λεκάνη απορροής του ποταμού Αράπιτσα από τον οποίο υδρεύεται η Νάουσα κλπ. καθώς και των άλλων μικρότερων πηγών «Καραμπουρνάρι», «3 Πηγάδια» κλπ.
 - Ειδική μελέτη επιπτώσεων στην ορεινή κτηνοτροφία,

6. Να υπάρξουν **ρητές δεσμεύσεις του φορέα υλοποίησης**
- Για τη διάθεση όλων των πλεοναζόντων εκσκαφών από κάθε σημείο παρέμβασης (δρόμοι, θεμελιώσεις Α/Γ κλπ.) στο σύνολο του όγκου τους να γίνει αποκλειστικά σε νομίμους αποθεσιοθαλάμους
 - Για την απομάκρυνση του συνόλου των εγκαταστάσεων και την πλήρη αποκατάσταση του περιβάλλοντος μετά το πέρας λειτουργίας του έργου, ότι θα γίνουν αποκλειστικά με ευθύνη, δαπάνες και μέσα του οποιουδήποτε κυρίου-υπευθύνου του έργου.
 - Για την αποκατάσταση όσων δρόμων χρησιμοποιηθούν
 - Οποιοσδήποτε υποχρεώσεις, ευθύνες και δεσμεύσεις περιγράφονται ανωτέρω και αποτελούν αδιαπραγμάτευτα ζητήματα για το Δήμο της Νάουσας και αφορούν σήμερα τον φορέα υλοποίησης του έργου «ΑΙΟΛΙΚΑ ΒΕΡΜΙΟΥ Ε.Ε.», **καθίσταται αυτονόητο και αυταπόδεικτο ότι δεσμεύουν αντίστοιχα στο σύνολό τους τον οποιονδήποτε καθολικό ή ειδικό διάδοχο της ανωτέρω εταιρείας, καθόλην τη χρονική διάρκεια υλοποίησης αλλά και λειτουργίας του έργου.**
7. Σε περίπτωση που δεν ληφθούν υπόψη όλα τα παραπάνω μέχρι την τελική γνωμοδότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου Κεντρικής Μακεδονίας, ο Δήμος Νάουσας διατηρεί και επιφυλάσσεται κάθε νόμιμο δικαιώματός του προσφυγής στο Συμβούλιο της Επικρατείας και σε κάθε άλλο αρμόδιο όργανο για προστασία και διασφάλιση των δικαιωμάτων και την προστασία του περιβάλλοντος.
8. Η παρούσα απόφαση να αποσταλεί στο Περιφερειακό Συμβούλιο Κ. Μακεδονίας, στην Ε.Υ.Π.Ε., στην Υπηρεσία Περιβάλλοντος της Π.Ε. Ημαθίας, στον Ε.Ο.Τ. στο Δασαρχείο Νάουσας και σε κάθε άλλη αρμόδια αρχή.

Στην παρούσα απόφαση μειοψήφησαν οι κ.κ. Ιωσηφίδου, Φουντούλης, Παρθενόπουλος, Τεληγιαννίδης, Υφαντίδης, Καρτσιούνης και Λακηνάνος.

Ακροτελεύτια διάταξη

Από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν θα προκληθεί δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Δήμου.

Η παρούσα απόφαση έλαβε αύξ. αριθμό **274/2012.**

.....
Αφού εξαντλήθηκαν τα θέματα της ημερησίας διατάξεως, λύεται η συνεδρίαση.
Για το σκοπό αυτό συντάχθηκε το πρακτικό αυτό και υπογράφεται ως εξής:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Υπογραφή όπως στην αρχή

ΤΑ ΜΕΛΗ
Υπογραφή όπως στην αρχή

**Ακριβές απόσπασμα
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΠΑΣ